C/2025/6534

2025.12.4.

A BIZOTTSÁG IRÁNYMUTATÁSA

A Bizottság közleménye: Iránymutatás az ipari kibocsátások portáljáról szóló (EU) 2024/1244 rendelet 13. cikkének h) pontjában a telephelyekre, üzemekre és létesítményekre vonatkozóan megállapított fogalommeghatározások gyakorlati alkalmazásának módjáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

(C/2025/6534)

E bizottsági közlemény célja, hogy segítséget nyújtson a nemzeti hatóságoknak az (EU) 2024/1244 rendelet alkalmazásában. Az uniós jog hitelt érdemlő értelmezése az Európai Unió Bíróságának kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Az iránymutatást az Európai Környezetvédelmi Ügynökség dolgozta ki az emberi egészséggel és a környezettel foglalkozó európai témaközpontjának támogatásával. A Bizottság elismerését szeretné kifejezni az ipari kibocsátások portáljáról szóló rendelettel foglalkozó szakértői csoport tagjainak és megfigyelőinek értékes hozzájárulásukért, akik aktívan részt vettek a projektben és felbecsülhetetlen értékű hozzájárulást nyújtottak, többek között munkaértekezleteken és írásbeli konzultációkon.

TARTALOMJEGYZÉK

Összefoglalás 4

1. Bevezetés 4

2. A földrajzi hierarchia 5

3. Fogalommeghatározások 7

3.1. Telephely 7

3.2. Üzem 8

3.3. Létesítmény 9

3.4. Létesítményrész 10

4. Az IEPR-rendelet szerinti adatszolgáltató egységek besorolásának módja 10

4.1. Az ipari telephely azonosításának módja az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez 11

4.2. Az üzem azonosításának módja az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez 12

4.3. A létesítmény azonosításának módja az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez 12

4.3.1. Helyhez kötött műszaki egység 13

4.3.2. Közvetlenül kapcsolódó tevékenységek 15

5. Ágazati példák 16

5.1. Villamosenergia-ágazat 16

5.2. Hulladékágazat 18

5.3. Finomító és petrolkémiai telephely 19

5.4. Gyógyszergyártó telephely 20

5.5. Ugyanazon telephely több létesítményéből származó szennyvízkibocsátás 22

5.6. Intenzív baromfi- vagy sertéstartásra szolgáló létesítmények és vágóhidak 24

5.7. Az IED-hatályán kívül eső ágazatok és tevékenységek 25

5.7.1. Közepes tüzelőberendezések 25

5.7.2. Földfelszín alatti bányászat és kapcsolódó tevékenységek, beleértve a nyersolaj vagy földgáz szárazföldi vagy tengeri kitermelését (amennyiben az nem tartozik az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá) 25

5.7.3. Külszíni bányászat és külfejtés (amennyiben az nem tartozik az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá, és amennyiben a tényleges fejtés alatt álló terület 25 hektár) 25

5.7.4. Települési szennyvíztisztító telepek (legalább 100 000 lakosegyenérték kapacitással) 28

5.7.5. 500 tonna éves termelési kapacitás feletti takarmányalapú akvakultúra 28

5.7.6. Hajók építésére és/vagy bontására, valamint hajók festésére és a festék hajókról történő eltávolítására szolgáló, legalább 100 m hosszú hajókra méretezett kapacitású létesítmények 30

5.7.7. Ipari méretű hidrogéngyártás céljából végzett vízelektrolízis– az IED-irányelv I. mellékletének hatályán kívül eső létesítmények 30

6. Következtetés 30

Rövidítések jegyzéke

Rövidítés	Elnevezés
CID	Bizottsági végrehajtási határozat
CCGT	Kombinált ciklusú gázturbina
DAA	Közvetlenül kapcsolódó tevékenység
EEA	Európai Környezetvédelmi Ügynökség
Európai PRTR	Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás
IED-irányelv	Az ipari és az állattartással összefüggő kibocsátásokról szóló irányelv
IEPR-rendelet	Az ipari kibocsátások portáljáról szóló rendelet
INSPIRE	Európai térinformációs infrastruktúra
LCP	Nagy tüzelőberendezés
MCP	Közepes tüzelőberendezés
MCPD-irányelv	A közepes tüzelőberendezésekről szóló irányelv
ENSZ-EGB	Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága
WI	Hulladék(-együtt)égetés
WWTP	Szennyvíztisztító telep

ÖSSZEFOGLALÁS

Az (EU) 2024/1244 rendelet (a továbbiakban: az ipari kibocsátások portáljáról szóló rendelet vagy IEPR-rendelet) 13. cikkének h) pontja előírja a Bizottság számára, hogy az Európai Környezetvédelmi Ügynökség segítségével és a tagállamokkal konzultálva az e rendelet végrehajtását támogató iránymutatást kell kidolgoznia, és azt rendszeresen aktualizálnia kell. Az iránymutatás megállapítja, hogy a telephelyek, üzemek és létesítmények rendeletben szereplő fogalommeghatározásai miként alkalmazandók a gyakorlatban.

Ez az iránymutatás keretet biztosít az EU-n belüli ipari telephelyek pontos és következetes környezeti adatszolgáltatásához. Célja, hogy segítséget nyújtson következők egyértelművé tételéhez: i. a „telephely", az „üzem" és a „létesítmény" 1089/2010/EU bizottsági rendeletben ([1]) (a továbbiakban: az európai térinformációs infrastruktúráról szóló rendelet vagy INSPIRE-rendelet) szereplő fogalommeghatározásai, az IEPR-rendeletben szereplő fogalommeghatározásokkal való összehangolásuk révén, valamint ii. a létesítménynek az ipari kibocsátásokról szóló – az (EU) 2024/1785 irányelvvel módosított – 2010/75/EU irányelvben ([2]) (a továbbiakban: IED-irányelv) szereplő fogalommeghatározása. A dokumentum kifejti, hogy ezek a fogalommeghatározások hogyan illeszkednek az INSPIRE-rendelet szerinti téradat-megosztási keret által előírt hierarchikus jelentéstételi struktúrába.

A legfontosabb szakaszok a következőkre vonatkozóan tartalmaznak iránymutatást: i. a telephelyek, üzemek és létesítmények azonosítása, ii. az ipari egységek közötti műszaki és üzemeltetési kapcsolatok leírása, valamint iii. annak meghatározása, hogy több létesítmény mikor tekintendő egyetlen üzemnek. A dokumentum a létesítményekből származó kibocsátásokra vonatkozó jelentéstétel során figyelembe veendő „közvetlenül kapcsolódó tevékenységeket" is tárgyalja.

Ez az iránymutatás számos példát közöl az IEPR-rendelet szerinti jelentéstétel támogatásához. A példák közlése azonban nem kimerítő jellegű, és nem terjed ki minden lehetséges esetre. Az egyes tagállamok illetékes adatszolgáltató hatóságainak kell az iránymutatást alkalmazniuk a nemzeti körülményeik figyelembevételével.

1. BEVEZETÉS

Az ipari kibocsátások portáljáról szóló rendelet (a továbbiakban: IEPR-rendelet) ([3]) elfogadására 2024. április 24-én került sor, és ez a rendelet az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartásról (Európai PRTR) szóló rendelet ([4]) helyébe lép. A rendelet egy uniós szinten integrált szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartást hoz létre, és ennélfogva az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottságának (ENSZ-EGB) a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásokról szóló jegyzőkönyvét ([5]) (közismert nevén a PRTR-jegyzőkönyvet vagy a kijevi jegyzőkönyvet) hajtja végre. A felülvizsgált rendelet szerinti első jelentéstételre 2028-ban kerül sor, amikor a tagállamok adatokat szolgáltatnak a Bizottságnak a rendelet hatálya alá tartozó ipari létesítmények 2027. jelentéstételi évi szennyezőanyag-kibocsátásáról és -szállításáról, erőforrás-felhasználásáról és egyéb háttérinformációkról.

Az IEPR-rendelet az Európai PRTR-hez képest megváltoztatja a kibocsátások jelentéstételi szintjét, és az üzem szintjéről (amely egy vagy több üzemre is kiterjedhet) a létesítmény szintjére tér át. Ezáltal jobb összhang és következetesség érhető el az ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU irányelvvel (az ipari és az állattartással összefüggő kibocsátásokról szóló irányelvvel, amelyet az (EU) 2024/1785 irányelv módosított) ([6]), amely a létesítmények engedélyezésével szabályozza az ipari kibocsátásokat. Az IEPR-rendelet ezért jobban támogathatja az IED-irányelv célkitűzéseit és végrehajtását, és lehetővé teheti az IED-irányelv eredményességének értékelését. A Bizottság ezen iránymutatás kidolgozásakor figyelembe vette az *Answers Given by DG Environment on the Implementation of the Industrial Emissions Directive – Chapter 1* (A Környezetvédelmi Főigazgatóság által az ipari kibocsátásokról szóló irányelv végrehajtására tett válaszlépések – 1. fejezet) ([7]) című, 2019. január 18-i összeállítást.

A létesítmények szintjén történő jelentéstételre való áttérés várhatóan korlátozott hatással lesz a legtöbb ipari tevékenységből származó kibocsátások bejelentésére, amennyiben egyetlen üzem egyetlen létesítményt foglal magában. Más, sokrétűbb és összetettebb helyzetekben a jelentéstételi struktúra változására való reagálásra vonatkozó, valamint a telephelyek, üzemek és létesítmények IEPR-rendeletben szereplő fogalommeghatározásai gyakorlati alkalmazásának módjára vonatkozó iránymutatásokra és ajánlásokra lesz szükség. Az IEPR-rendelet 13. cikkének h) pontja felhatalmazást adott arra, hogy a Bizottság az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) segítségével és a tagállamokkal konzultálva dolgozzon ki ilyen iránymutatást.

([1]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A02010R1089-20231119.
([2]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A02010L0075-20240804.
([3]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1244&qid=1716560231787.
([4]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32006R0166.
([5]) https://unece.org/DAM/env/pp/prtr/Protocol%20texts/PRTR_Protocol_e.pdf.
([6]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A02010L0075-20240804.
([7]) https://circabc.europa.eu/ui/group/06f33a94-9829-4eee-b187-21bb783a0fbf/library/cbcfa4fc-cb8e-4cd7-bf7a-cbba10c28fb4?p=1&n=10&sort=modified_DESC.

Ezen iránymutatás célja, hogy a következők révén teljesítse ezt a követelményt: i. a telephely, az üzem és a létesítmény fogalmára vonatkozó példák közlése, ii. ágazatspecifikus példák közlése az üzemek és a létesítmények közötti kapcsolatokra, valamint iii. ajánlások megfogalmazása arra vonatkozóan, hogy ezeket hogyan kell alkalmazni és kezelni az ipari kibocsátásokra vonatkozó jelentéstétel során. E dokumentum egyik alapvető célja, hogy az ipari szereplők és az illetékes tagállami hatóságok között az IEPR-rendelet szerint megvalósuló jelentéstétel összefüggésében kialakítsa az „üzem" és a „létesítmény" kifejezések közös értelmezését. E cél elérése biztosítani fogja a bejelentett adatok következetességének és pontosságának javulását.

Ez az iránymutatás dokumentum számos példát közöl az IEPR-rendelet szerinti jelentéstétel támogatásához. A példák közlése azonban nem kimerítő jellegű, és nem terjed ki minden lehetséges esetre. Az egyes tagállamok illetékes adatszolgáltató hatóságainak kell az iránymutatást alkalmazniuk a nemzeti körülmények figyelembevételével.

Ez az iránymutatás a következőképpen épül fel:

— a 2. szakasz az ipari termelési telephelyeken belüli hierarchikus jelentéstételi szinteket ismerteti,

— a 3. szakasz az egyes hierarchiaszinteket határozza meg,

— a 4. szakasz kifejti, hogy miként kell azonosítani a telephelyeket, az üzemeket és a létesítményeket az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez, és részletesen ismerteti a műszaki egységeket és a műszaki kapcsolatokat,

— az 5. szakasz több példát mutat be az üzem és a létesítmény közötti kapcsolatokra vonatkozóan,

— a 6. szakasz záró megjegyzéseket tartalmaz, valamint forrásanyagokat sorol fel további tanácsokért.

Az (EU) 2018/1135 bizottsági végrehajtási határozat ([8]) létrehozta az ipari telephelyek uniós nyilvántartását, ennek az iránymutatásnak pedig az a célja, hogy kiegészítse az ipari telephelyek uniós nyilvántartásáról szóló, adatszolgáltatóknak szánt kézikönyvet ([9]) és annak esetleges későbbi aktualizált változatait. A kézikönyv minden lényeges információt tartalmaz annak leírásához, hogy az ipari szereplőknek hogyan kell bejelenteniük az IEPR-rendeletben, valamint az ipari és az állattartással összefüggő kibocsátásokról szóló irányelvben (IED-irányelv) meghatározott releváns adatáramlásokat. Bár ez az iránymutatás önálló dokumentumként használható, ajánlott az ipari telephelyek uniós nyilvántartásáról szóló, adatszolgáltatóknak szánt kézikönyvvel együtt használni.

Ez az iránymutatás nem tér ki a baromfi- és sertéstartásra alkalmazandó, a felülvizsgált IED-irányelv 70b. cikkében meghatározott összesítési szabályokra. Amint azt az IED-irányelv 70b. cikkének (2) bekezdése megállapítja, a Bizottság az uniós tagállamokkal folytatott konzultációt követően konkrét iránymutatásokat tesz közzé „azokról a kritériumokról, amelyek alapján a különböző létesítményeket" az IED-irányelv 70b. cikkének (1) bekezdése szerint „egyetlen egységnek kell tekinteni" ebben az ágazatban.

2. A FÖLDRAJZI HIERARCHIA

Az ipari termelési telephelyeknek az IEPR-rendelet és az (EU) 2018/1135 bizottsági végrehajtási határozat szerint előírt hierarchikus jelentéstétele az INSPIRE-rendeleten (az európai térinformációs infrastruktúráról szóló rendeleten) ([10]) alapul, és annak keretében az ipari tevékenységekre vonatkozó információk elrendezése és bemutatása strukturált módon történik. Az INSPIRE-rendelet célja, hogy harmonizált keretet hozzon létre a téradatok – többek között a környezeti és ipari szempontokra vonatkozó adatok – Európán belüli megosztásához. Az ipari termelési telephelyek kategorizálása a típusaik, a tevékenységeik és a környezeti hatásaik alapján történik. A hierarchikus struktúrán belül jellemzően több szint van, amelyek lehetővé teszik a különböző típusú információk – például a telephely elhelyezkedése, a termelési folyamatok és a kibocsátási adatok – bejelentését. Ez a megközelítés elősegíti a több forrásból származó adatok következetes szerepeltetését, lehetővé téve az átfogó térbeli elemzést, a határokon átnyúló összehasonlításokat, valamint a környezetvédelmi politikákkal és az iparszabályozással kapcsolatos megalapozott döntéshozatalt.

([8]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018D1135&from=HU.

([9]) 2024. december 19-i legfrissebb változat: https://cdr.eionet.europa.eu/help/euregistry/Documents/EU%20Registry_Manual%20for%20Reporters_v1.12.pdf.

([10]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A02010R1089-20231119, IV. melléklet, 8.2. szakasz.

Az INSPIRE-rendelet adatstruktúrája az ipari termelési telephelyeken belüli hierarchiaszinteket azok földrajzi kapcsolatai alapján határozza meg:

— termelési telephelyek,

— termelő létesítmények,

— termelő berendezések,

— termelő berendezések részei.

A 2.1. ábra azt a hierarchiát, valamint azt a forgatókönyvet szemlélteti, amelyben műszaki kapcsolat áll fenn az 1. létesítmény erőműve és a 2. létesítmény finomítója és vegyi üzeme között. A műszaki kapcsolat (azaz a nyilakkal jelzett villamosenergia-szolgáltatás) ellenére az üzemeket különböző természetes vagy jogi személyek üzemeltetik, és ennek következtében az üzemek különbözőek – üzemeltetők szerint elkülönülnek egymástól (ahogyan azt az „üzem" IEPR-rendelet szerinti fogalommeghatározása előírja, lásd a 3.2. szakaszt). Az üzem, a létesítmény és a műszaki kapcsolat különböző kombinációit a 4. szakasz tárgyalja részletesen.

2.1. ábra

Egy ipari telephely egyszerű sematikus ábrája

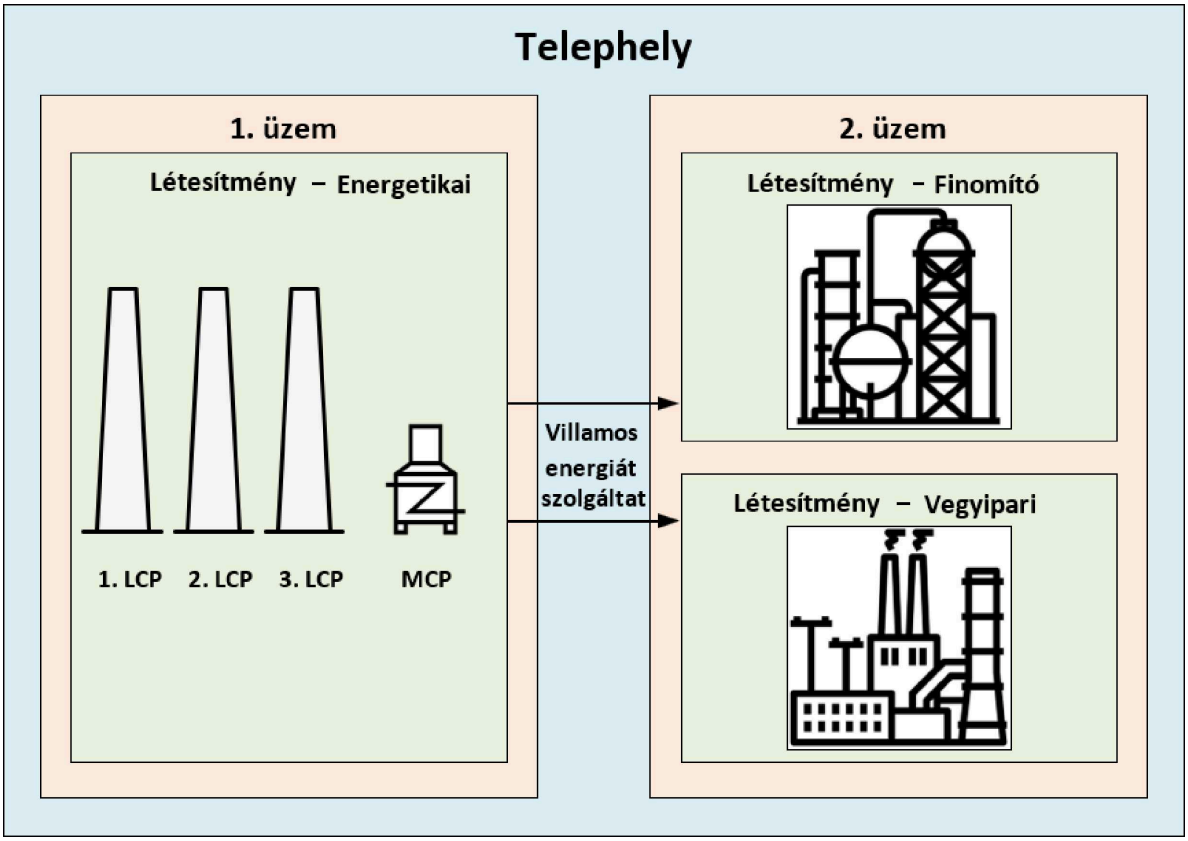

A PRTR-jegyzőkönyv a hatálya alá tartozó ipari tevékenységek létesítményszintű bejelentését írja elő, és az üzem fogalmát az INSPIRE-rendelettel összhangban határozza meg. Az IEPR-rendelet az üzemeltetők számára létesítményszintű jelentéstételt ír elő, amely nyomon követhető az üzem szintjén; a létesítmények anyaüzemének további azonosítása biztosítani fogja a folytonosságot a kibocsátási és elszállítási információkat az üzem szintjén tartalmazó (az Európai PRTR alapján bejelentett) múltbeli idősorokkal. Az IEPR-rendelet az üzemet és létesítmény(eke)t magában foglaló fő telephely bejelentését is előírja. Ezért, bár az IEPR-rendelet jelenleg a létesítményekre vonatkozó környezeti információk bejelentésére helyezi a hangsúlyt, továbbra is fontos követelmény, hogy az adatokat meg lehessen jeleníteni az üzem és a telephely szintjén.

A 2.2. ábra az IEPR-rendelet szerint az adminisztratív, földrajzi és tematikus információk bejelentéséhez javasolt új adatáramlásokat szemlélteti. Az ipari telephelyek uniós nyilvántartásába 2022-ben bejelentett létesítmények többsége közvetlen kapcsolatban áll egy IED-létesítménnyel (pl. az 1. üzem magában foglalja az 1. létesítményt), és vannak olyan üzemek, amelyek egynél több létesítménnyel rendelkeznek. Megjegyzendő, hogy az IED-létesítmény létesítményrészt is magában foglalhat.

2.2. ábra

Az ipari kibocsátásokra vonatkozó adatáramlások

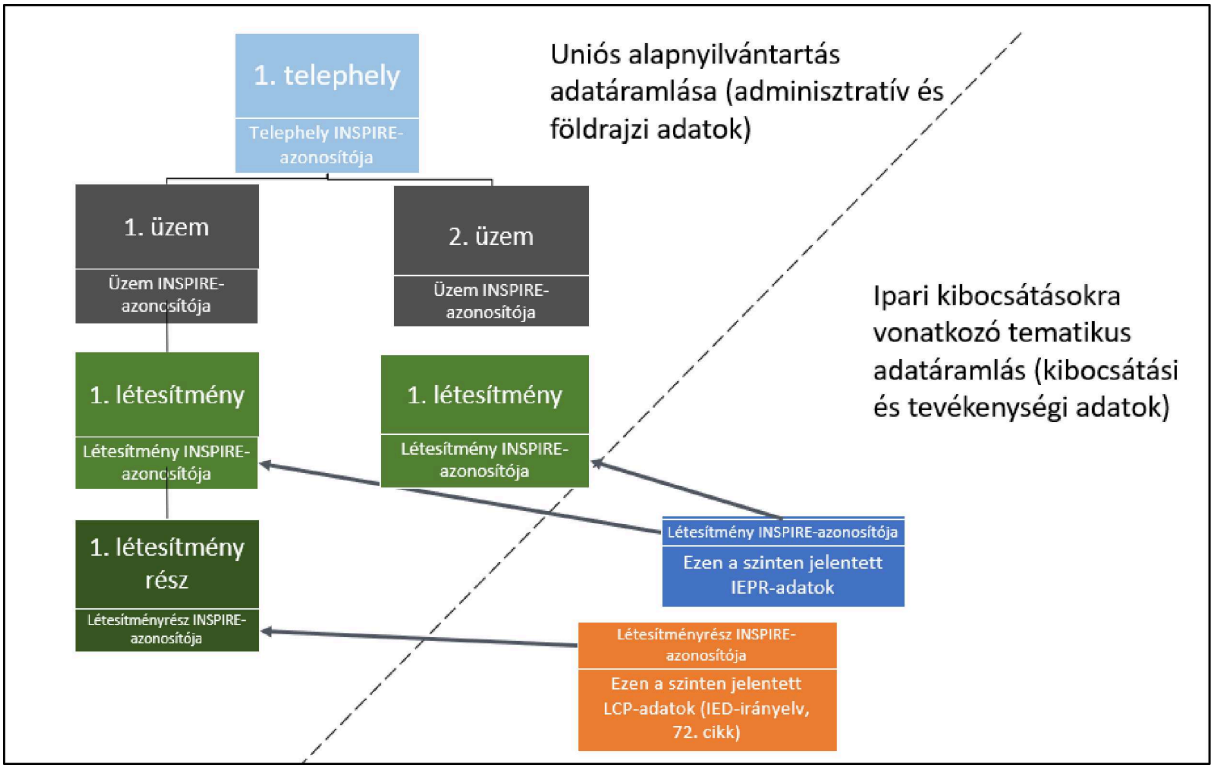

3. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

A telephely, az üzem, a létesítmény és a létesítményrész IEPR-rendeletben közölt fogalommeghatározásait ez a szakasz fejti ki.

3.1. Telephely

Az INSPIRE-rendelet IV. mellékletének 8.2.4. szakasza a következőképpen határozza meg a termelési telephely fogalmát: „Meghatározott földrajzi helyen lévő teljes földterület, amelyen a termelő létesítmény volt, van vagy az elképzelések szerint lesz. Ide értendő minden infrastruktúra, felszerelés és anyag.” Az IEPR-rendelet kimondja, hogy a „»telephely«: a létesítmény és az üzem földrajzi helye” (lásd: 2.1. ábra).

Az ipari telephelyek uniós nyilvántartásáról szóló, adatszolgáltatóknak szánt – az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) által kiadott és az adatszolgáltató országokat az adatok benyújtásában támogató – kézikönyv ([11]) egyértelművé teszi, hogy a telephely egy vagy több olyan ipari területet foglal magában, ahol kapcsolatban álló üzemek és létesítmények különböző üzemeltetői végeznek tevékenységet. A telephely azonosításához az alábbi kritériumoknak kell teljesülniük:

— **Földrajzi közelség:** az üzemeknek és a létesítményeiknek fizikailag ugyanazon a helyen kell lenniük. Az a tény azonban, hogy egy telephelyet fizikai akadály – például közút, vasút vagy folyó – oszt ketté, nem teszi azt automatikusan két különálló telephellyé.

— **Kapcsolódó tevékenységek:** ha több üzemet vagy létesítményt ugyanazon telephelynél kell szerepeltetni, akkor azok mindegyike között műszaki kapcsolatnak kell lennie, vagy mindegyiknek együtt kell működnie egy közös cél érdekében (például ugyanazon a telephelyen lévő autó-összeszerelő üzem és ahhoz kapcsolódó üzemek az autógyártási ellátási láncon belül).

([11]) https://cdr.eionet.europa.eu/help/eprtr_lcp/Documents/E-PRTR-LCP%20Manual%20for%20reporters%20v1.6.pdf.

— **A tulajdonjog figyelmen kívül hagyása:** a tulajdonjog önmagában nem játszik szerepet a telephely meghatározásakor, azaz egy telephely több üzemet is magában foglalhat (amelyeknek eltérőek lehetnek a tulajdonosai/üzemeltetői), ha azok a fenti kritériumban meghatározottak szerint kapcsolódnak egymáshoz.

— **A várostervezés figyelmen kívül hagyása:** a várostervezés szerint ipari tevékenység céljára szánt övezetként besorolt, egyetlen összefüggő telken több telephely is lehet. Szükség esetén a telephelyeket a fenti második pontban található kritérium alkalmazásával kell megkülönböztetni.

A 3.1. ábra azt a helyzetet szemlélteti, amikor három szomszédos létesítmény azért alkot két telephelyet, mert a két telephelynek nincs közös, kapcsolódó tevékenysége. Az 1. telephely egy független sörgyártó vállalat által üzemeltetett élelmiszer- és italgyártó üzemet foglal magában; a 2. telephely két olyan üzemet foglal magában, amelyek üzemeltetői eltérőek, de vannak kapcsolódó tevékenységeik.

3.1. ábra

Két ipari telephely egyszerű sematikus ábrája

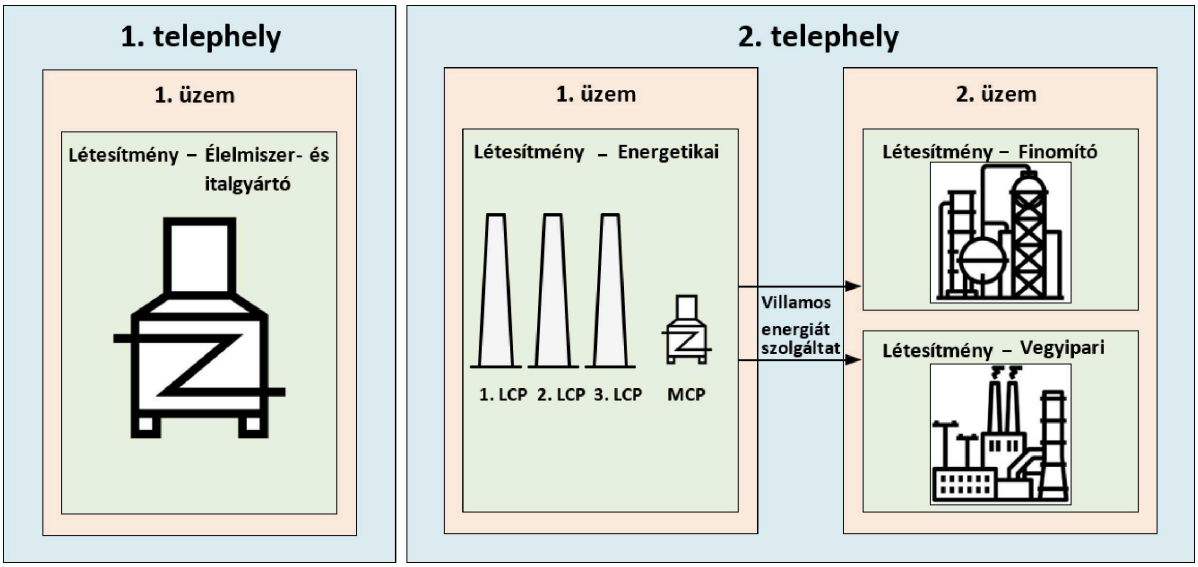

3.2. **Üzem**

Az INSPIRE-rendelet IV. mellékletének 8.2.1. szakasza a termelő létesítményre a következőképpen hivatkozik: „[u]gyanazon a telephelyen ugyanazon természetes vagy jogi személy által működtetett egy vagy több berendezés, amelyet adott termelés céljából vagy ipari célra terveztek, építettek vagy helyeztek működésbe, ideértve minden infrastruktúrát, felszerelést és anyagot”.

Az IEPR-rendelet 3. cikkének 2. pontjában meghatározott üzem: „ugyanazon telephelyen található egy vagy több létesítmény vagy azok részei, amelyeket ugyanazon természetes vagy jogi személy üzemeltet”. Az üzem fogalmának megtartása és használata továbbra is fontos, még akkor is, ha a tematikus adatok bejelentése a létesítmények szintjén fog történni. Ennek legfőbb okai a következők:

— a PRTR-jegyzőkönyvnek való megfelelés,

— az IEPR-rendelet 5. cikke (1) bekezdése a) pontjának való megfelelés, amely előírja, hogy 2028-tól az ipari kibocsátások európai portáljának lehetővé kell tennie a felhasználók számára, hogy üzemenként keressenek és töltsenek le adatokat,

— az INSPIRE-rendeletnek való megfelelés,

— az Európai PRTR alapján korábban bejelentett adatok múltbeli idősoraival való összhang.

Az IEPR-rendelet értelmében minden üzemet külön-külön kell bejelenteni, ideértve az üzemeltetőre, a földrajzi koordinátákra, a névre és a funkcióra vonatkozó információkat, függetlenül attól, hogy a telephely a következőket foglalja-e magában: i. egy üzem egy létesítménnyel, ii. egy üzem több létesítménnyel (például egy vegyi üzem és egy villamosenergia-termelő egység, amelyeknek ugyanaz az üzemeltetőjük), vagy iii. több üzem (eltérő üzemeltetőkkel) egy vagy több létesítménnyel (például három vegyi üzem eltérő üzemeltetőkkel, egy önállóan üzemeltetett szennyvíztisztító telep és az egész telephelyet kiszolgáló erőmű). Az egyes üzemeket minden esetben külön-külön kell bejelenteni, azok konkrét adataival és ugyanazzal az anyatelephely-azonosítóval együtt.

Az IEPR-rendeletben az üzem fogalommeghatározása azon tevékenységeken alapul, amelyekért az üzemeltető egy adott telephelyen felel. Az IED-irányelv 3. cikkének 15. pontjában szereplő, valamint az IEPR-rendelet 3. cikkének 8. pontjában említett „üzemeltető” jogi fogalommeghatározása: „olyan természetes vagy jogi személy, aki egészben vagy részben üzemelteti vagy felügyeli a létesítményt, tüzelőberendezést, hulladékégető vagy hulladék-együttégető művet, vagy, ahol ezt a nemzeti jogszabályok biztosítják, akire döntéshozó gazdasági hatalmat ruháztak a létesítmény vagy üzem műszaki működése felett”. Az üzemben végzett, IEPR-rendelet szerinti és IED-irányelv szerinti tevékenységekért az üzemeltető felel. A földterület tulajdonosa nem releváns, ha nem vesz részt az üzem üzemeltetésében.

Az üzemeltető (amely az üzemet esetlegesen a tulajdonostól bérli, vagy amely esetlegesen annak a tulajdonosa) gyakran a releváns engedélyben feltüntetett jogi személy (lásd: 3.1. háttérmagyarázat). Az egy engedély (esetenként ún. „keretengedély”) hatálya alatt több üzemeltetővel rendelkező IED-létesítmény esetében több üzemet és létesítményt kell azonosítani az IEPR-rendelet értelmében, a különböző üzemeltetők felelősségi köreivel összhangban. Az ezen üzemek környezeti terhelésére irányuló elemzés megkönnyítése érdekében az üzemeket ugyanazon anyatelephely alatt kell bejelenteni. Megjegyzendő, hogy az engedélyt ténylegesen nem kell megosztani; ez a „virtuális megosztás” kizárólag az IEPR-rendelet szerinti jelentéstétel céljára szolgál. További részletek a 4.2. szakaszban találhatók.

3.3. **Létesítmény**

Az INSPIRE-rendelet a IV. melléklet 8.2.2. pontja olyan helyhez kötött műszaki egységre, például gépre, szerkezetre, készülékre vagy műszerre hivatkozik, amelyet használat céljából elhelyeztek vagy hálózatba kapcsoltak, és amelyben konkrét folyamatokat, illetve tevékenységeket végeznek. Ezek az egységek jellemzően egy nagyobb ipari telephely részét képezik, és azokat a funkcióik, folyamataik és kibocsátásaik jellemzik. A létesítmények egy vagy több olyan műszaki egységből (például reaktorokból, kemencékből vagy motorokból) állhatnak, amelyek egy adott funkció ellátása érdekében együttműködnek.

Az IEPR-rendelet és az IED-irányelv fogalommeghatározásai jelenleg szinte azonosak. Az egyetlen különbség az, hogy az IED-irányelv 3. cikkének 3. pontja az IED-irányelv I., Ia. és VII. mellékletére, míg az IEPR-rendelet a 3. cikk 1. pontjában az IEPR-rendelet I. mellékletére hivatkozik, amely viszont az IED-irányelv I. és Ia. mellékletére hivatkozik. Ezért a létesítmény ezen iránymutatásban használt fogalommeghatározása az IEPR-rendelet szerinti fogalommeghatározás, amely – az IED-irányelv VII. mellékletének 1. részében felsorolt tevékenységek kivételével – magában foglalja az IED-irányelv fogalommeghatározását (szerves oldószereket használó létesítmények és tevékenységek, mivel azok nem szerepelnek szükségszerűen az IED-irányelv I. vagy 1a. mellékletében).

1. háttérmagyarázat: A létesítmény ezen iránymutatásban használt fogalommeghatározása

A létesítmény ezen iránymutatásban használt fogalommeghatározása megfelel az IEPR-rendelet fogalommeghatározásának, amelynek hatálya megegyezik az IED-irányelv szerinti fogalommeghatározás hatályával, de kizárja az IED-irányelv VII. mellékletének 1. részében felsorolt tevékenységeket. A létesítmény IEPR-rendelet szerinti fogalommeghatározása nem annak pontosítására hivatott, hogy hogyan történik a létesítmény meghatározása az IED-irányelv értelmében, illetve hogy hogyan kell alkalmazni a BAT-következtetéseket. Az IEPR-rendelet elsősorban jelentéstételi mechanizmusként szolgál, míg az IED-irányelv a létesítmények engedélyezési célú meghatározásához és a BAT-következtetések alkalmazásához szükséges szabályozási keretet biztosítja. Az IEPR-rendelet bevezeti továbbá az „üzem” fogalmát, amely nem szerepel az IED-irányelvben. Ennek következtében előfordulhatnak olyan helyzetek, amikor több üzemeltető kezeli ugyanazon létesítmény egyes részeit (például keretengedélyek alapján, ahogyan azt a 3.2. szakasz ismerteti), és amelyeket több üzemként jelentenek be, amelyek mindegyike egy vagy több létesítményt foglal magában.

Bár az IED-irányelv I. és Ia. mellékletében szereplő valamennyi tevékenység jelenleg szerepel az IEPR-rendeletben, az IEPR-rendelet hatálya az alábbi kiegészítő tevékenységekre terjed ki:

— legalább 20 MW, de 50 MW-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű közepes tüzelőberendezések ([12]) (amennyiben azok nem tartoznak az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá műszaki egységként vagy közvetlenül kapcsolódó tevékenységként [ez utóbbi tekintetében lásd a 4.3.2. fejezetet]),

— földfelszín alatti bányászat és kapcsolódó tevékenységek, beleértve a nyersolaj vagy földgáz szárazföldi vagy tengeri kitermelését (amennyiben az nem tartozik az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá),

— külszíni bányászat és külfejtés (amennyiben azok nem tartoznak az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá), legalább 25 hektár, tényleges fejtés alatt álló területtel,

([12]) Az (EU) 2015/2193 irányelv 2. cikkében említett tevékenységeket végző tüzelőberendezések.

— legalább 100 000 lakosegyenérték kapacitású települési szennyvíztisztító telepek,

— 500 tonna éves termelési kapacitás feletti takarmányalapú akvakultúra,

— hajók építésére és/vagy bontására, valamint hajók festésére és a festék hajókról történő eltávolítására szolgáló, legalább 100 m hosszú hajókra méretezett kapacitású létesítmények,

— ipari méretű hidrogéngyártás céljából végzett vízelektrolízis, 50 tonna/nap kapacitás alatt ([13]).

Az ágazati példákat ismertető 5. szakaszban található egy olyan alszakasz, amely az IEPR-rendelet hatálya alá tartozó, de az IED-hatályán kívül eső tevékenységeket tárgyalja.

3.4. **Létesítményrész**

Az INSPIRE-rendelet szerinti keretrendszerben az ipari tevékenységek több szinten – többek között a telephelyek, az üzemek és a létesítmények szintjén – jelenthetők be. Az IEPR-rendelet hatálya alá tartozó legrészletesebb jelentéstételi szint az a létesítményrész, amely lehetővé teszi a létesítményen belüli konkrét egységekből származó kibocsátási adatok vagy egyéb adatok, például az energiafelhasználás vagy az égetési kapacitás részletes nyomon követését. Az INSPIRE-rendelet adatspecifikációi szerint a létesítmény számos olyan részből állhat, amelyek eltérő műszaki célokat szolgálnak, a létesítményrészeket azonban együttesen egyetlen létesítményként kezelik, ha jogilag vagy műszakilag kapcsolódnak egymáshoz, és azokat egyetlen műszaki egységként üzemeltetik.

Bár sem az IED-irányelv, sem az IEPR-rendelet nem határozza meg konkrétan a „létesítményrész” fogalmát, az jellemzően a létesítmény részeire vagy komponenseire utal, ideértve a nagy tüzelőberendezéseket és a hulladék(-együtt)égető műveket is. Ezek a létesítményrészek kritikus fontosságúak a létesítmény általános üzemeltetéséhez, és az IED-irányelv III. és IV. fejezete szerinti egyedi szabályozási követelmények hatálya alá, továbbá az IED-irányelv 72. cikke szerinti, valamint az IED-irányelv végrehajtásáról való jelentéstétel céljából a tagállamok által benyújtandó információk típusának és formátumának, valamint a jelentéstétel gyakoriságának meghatározásáról szóló (EU) 2018/1135 bizottsági végrehajtási határozat szerinti részletes jelentéstételi követelmények hatálya alá tartoznak.

Az ipari telephelyek uniós nyilvántartásában a „létesítményrész” szintén nincs meghatározva, de az valamely létesítményen belüli funkcionális alegységként értelmezendő. Ezek az alegységek olyan külön feladatokat vagy folyamatokat végeznek, amelyek hozzájárulnak az adott létesítményrész teljes kibocsátásához vagy környezeti hatásához. Például a nagy tüzelőberendezések és a hulladék(-együtt)égető művek az IED-irányelv III. és IV. fejezetének hatálya alá tartoznak, de az IED-irányelv 72. cikkének (3) bekezdése értelmében csak a nagy tüzelőberendezésekből származó kibocsátások szerepelnek az (EU) 2018/1135 bizottsági végrehajtási határozat szerinti IEPR-jelentéstételi mechanizmusban. A hulladék(-együtt)égető műveknek nem egyformák a kibocsátásokra vonatkozó jelentéstételi követelményeik az IED-irányelv vagy az IEPR értelmében, de teljesíteniük kell más követelményeket is, például be kell jelenteniük a névleges és az engedélyezett égetési kapacitást. Az ipari telephelyek uniós nyilvántartásába a nagy tüzelőberendezéseket és a hulladék(-együtt)égető műveket is „létesítményrészként” kell bejelenteni.

Ezen túlmenően az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez a 20 MW és 50 MW közötti névleges bemenő hőteljesítményű közepes tüzelőberendezéseket is létesítményrészként kell besorolni, feltéve, hogy azok már nem tartoznak az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá.

4. AZ IEPR-RENDELET SZERINTI ADATSZOLGÁLTATÓ EGYSÉGEK BESOROLÁSÁNAK MÓDJA

Ez a szakasz az ipari telephelyek, az üzemek és a létesítmények különböző földrajzi jellemzőinek azonosításához nyújt segítséget az adatközlő országoknak. Az INSPIRE-hierarchia minden szintje bemutatásra és elemzésre kerül (lásd: 4.1 táblázat). Az összetett vagy árnyalt helyzetek eseti mérlegelést igényelnek, és szükségessé tehetik az illetékes hatóság engedélyeket fogalmazó munkatársainak az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel vagy a Bizottsággal való egyeztetését. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség ipari információs szolgálatával az industry.helpdesk@eea.europa.eu címen lehet felvenni a kapcsolatot.

([13]) Míg az IEPR-rendelet szerinti tevékenység csak az „ipari méretű termelésre” vonatkozik, úgy értendő, hogy amennyiben a tevékenység termelési kapacitása meghaladja a napi 50 tonnát, akkor az IED-irányelv szerinti 6.6. tevékenység hatálya alá tartozna. Ezért ez alatt az értendő, hogy az IEPR-rendelet I. melléklete szerinti 9. tevékenység olyan létesítményekre vonatkozik, amelyek kapacitása e küszöbérték alatti.

4.1 táblázat

Az ipari egységek földrajzi jellemzői

Hierarchiaszint	Leírás
Telephely	Az az átfogó földterület, amely egyetlen üzemet vagy több olyan üzemet foglal magában, amelyek funkcionális – üzemeltetési, gazdasági vagy műszaki – kapcsolatban állnak egymással.
Üzem	Egy üzemeltető közös irányításával üzemelő létesítmények vagy műszaki egységek összessége.
Létesítmény	Ipari tevékenységeket folytató üzemen belüli konkrét, helyhez kötött műszaki egység vagy műszakilag összekapcsolt egységek csoportja.
Létesítményrész	Egy létesítmény olyan alkomponensei, például nagy tüzelőberendezés, integrált hulladék(-együtt) égetőmű, közepes tüzelőberendezés (amelyet IED-létesítmény részeként nem jelentettek be), amelyek hozzájárulnak a létesítmény általános műveleteihez.

4.1. **Az ipari telephely azonosításának módja az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez**

Az alábbiakat az egy vagy több üzemből és létesítményből álló ipari telephelyek bejelentését segítő szempontoknak kell tekinteni:

— **A helyszínre fektetett hangsúly**: a telephely a fizikai helyszínre utal, nem feltétlenül egyetlen üzemet vagy létesítményt jelent.

— **A kapcsolat fontossága**: a különböző területeken végzett tevékenységek akkor tekinthetők ugyanazon telephely részének, ha közvetlen – üzemeltetési, gazdasági vagy műszaki – kapcsolatban állnak egymással. Ezek a fogalmak az alábbiak szerint írhatók le.

  — **Üzemeltetési kapcsolat:** amikor különböző üzemek egy közös ipari cél elérése érdekében együttműködnek, azok egyetlen telephely részének tekintendők. Ha például az egyik üzem nyersanyagokat dolgoz fel, egy másik pedig a készterméket szereli össze, kölcsönös függőségük együttműködővé teszi azokat. Egyetlen telephelyként történő bejelentésük biztosítja az egész ipari folyamat működésének pontosabb bemutatását.

  — **Gazdasági kapcsolat:** különálló üzemek akkor tekinthetők ugyanazon telephely részének, ha egyetlen gazdasági tevékenység részét képezik vagy egyetlen gazdasági tevékenységhez járulnak, például ha közösek a pénzügyi forrásaik, az irányításuk vagy a gazdasági célkitűzéseik. Ez a kapcsolat rávilágít a műveletek integrált jellegére, megkönnyíti a teljes ipari tevékenység gazdasági lábnyomának és teljesítményének megértését, ha ezen üzemeket egy telephelyként jelentik be.

  — **Műszaki kapcsolat:** ha az üzemek közös technológiai infrastruktúrával, közművekkel vagy műszaki eljárásokkal rendelkeznek, ugyanazon telephely részének tekinthetők. Összekapcsolódó műveleteik hozzájárulnak a teljes ipari folyamathoz, és e kapcsolatoknak a jelentéstétel során történő elismerése egyértelműbb képet ad az ipari hálózatról és az erőforrás-áramlásokról.

  A kapcsolat fontossága az ipari tevékenységek átfogóbb áttekintésében rejlik, biztosítva, hogy az e tevékenységekre vonatkozó adatok pontosan tükrözzék a különböző területeken folytatott tevékenységek összekapcsoltságát. Ennek segítségével megérthető az ipari termelés léptéke, hatékonysága és hatóköre.

— **Tulajdonjog**: a földtulajdon nem releváns a telephely fogalommeghatározása szempontjából.

— **Üzemeltetők**: több (eltérő üzemeltetőkkel rendelkező) üzem akkor tekinthető ugyanazon a telephelyen lévőnek, ha közvetlen funkcionális (üzemeltetési, gazdasági vagy műszaki) kapcsolat van a műveleteik között.

— **A telephely határai**: a kerítések nem megbízható jelzőeszközök a telephely határainak meghatározásához.

— **Rövid fizikai választóvonalak**: a helyszínen áthaladó közút vagy vezetékfolyosó nem határozza meg a telephely határát, ha a területek észszerűen közel vannak egymáshoz.

A kapcsolat és a helyszín fontosságára vonatkozó példa: Egy vegyi üzemhez csővezetékekkel csatlakoztatott tárolótartályok ugyanazon telephely részét képezik.

Egy távoli kikötőben lévő tárolótartályok esetében azonban szakértői véleményre van szükség annak meghatározásához, hogy ugyanahhoz a telephelyhez tartoznak-e, mint a fő létesítmény. A műszaki kapcsolat szintjét (például csővezetékek, szállítási módszerek) és a környezetre kifejtett általános hatást figyelembe kell venni.

4.2. Az üzem azonosításának módja az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez

Egy üzem határainak meghatározásához a következő lépéseket kell figyelembe venni.

— **Tulajdonjog/üzemeltető:** az üzemeltető felel az üzem határait meghatározó tevékenységekért. Az üzemeltető olyan jogi vagy természetes személy lehet, aki/amely a tulajdonostól bérli az üzemet vagy a földterületet, illetve a tényleges tulajdonos is lehet. Az üzemeltető meg van nevezve a releváns engedélyben. Az egy „keretengedély" alapján több üzemeltetővel rendelkező IED-létesítmény esetében az üzemeltető fogalommeghatározása az engedélyezett létesítményt virtuálisan több üzemre osztja (amelyek egy vagy több létesítménnyel rendelkeznek), amelyek mindegyike különböző üzemeltetők által intézett konkrét tevékenységekhez kapcsolódik. Bár ezek – műszaki szempontból – eltérő üzemeltetőkkel rendelkező „létesítményrészek", ez a megközelítés lehetővé teszi az üzemeknek és a létesítményeknek az IEPR-rendelet szerinti struktúrán belüli bejelentését. Az engedélyt ténylegesen nem kell megosztani; ez a virtuális felosztás csak arra szolgál, hogy a jelentéstétel igazodjon az üzemnek az IEPR-rendelet szerinti fogalommeghatározásához.

— **Több létesítmény:** egyetlen üzemnek több létesítménye is lehet, ha azokat ugyanaz a vállalat vagy személy – funkcionálisan összekapcsolva és észszerű közelségben – üzemelteti.

— **Funkcionális kapcsolat:** ez az üzemeltető által használt üzemben folytatott egy vagy több tevékenységre utal. Ezeknek a tevékenységeknek nem kell műszakilag kapcsolódniuk egymáshoz, és ezek a tevékenységek az IED-irányelv hatálya alá tartozó tevékenységeket és annak hatályán kívül eső tevékenységeket egyaránt magukban foglalhatnak, például egy csurgalékvizet vagy szennyvíziszapot kezelő ipari szennyvíztisztító telep (az IED-irányelv szerinti 5.3.a) vagy 5.3.b) tevékenység) és egy háztartási szennyvizet kezelő települési szennyvíztisztító telep (az IEPR-rendelet szerinti 6. tevékenység), amelyeket ugyanaz a vállalat üzemelteti, különböző mértékű függőséggel. Példaként hozható fel egy olyan települési szennyvíztisztító telep, amelynek emellett olyan hulladékkezelési tevékenysége is van, amelyet ugyanazon a helyszínen ugyanaz a vállalat üzemeltet. A két létesítmény között nincs műszaki kapcsolat, de funkcionális kapcsolatban vannak egymással, mert a vállalat felel mindkét tevékenység üzemeltetéséért.

4.3. A létesítmény azonosításának módja az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez

A Környezetvédelmi Főigazgatóság 2019. január 18-án *„Answers Given by DG Environment on the Implementation of the Industrial Emissions Directive – Chapter 1"* ([14]) címmel összeállítást készített. Ezek a kérdések és válaszok a létesítmény, az üzemeltető, a műszaki kapcsolat stb. fogalommeghatározásaira vonatkoznak, és azokat az iránymutatás e szakasza az IED-irányelvben és az IEPR-ben közölt fogalommeghatározásokkal és az értelmezésükkel való összhang érdekében figyelembe veszi.

Egy létesítmény határainak meghatározásához az alábbi szempontokat kell figyelembe venni és értékelni.

— **Több létesítmény:** egyetlen IEPR-üzemnek lehet egy vagy több létesítménye, ha azokat ugyanaz a vállalat vagy személy üzemelteti (lásd a 4.2. szakaszt).

— **Az engedély hatálya:**

  — Egy engedély hatálya kiterjedhet egy vagy több olyan létesítményre, amelyet ugyanazon üzemeltető ugyanazon a telephelyen üzemeltet (az IED-irányelv 4. cikkének (2) bekezdése).

  — Az engedély egynél több olyan üzemeltetőre is vonatkozhat, amely az ugyanazon engedélyben felsorolt konkrét tevékenységekért külön-külön felel (az IED-irányelv 4. cikkének (3) bekezdése). Az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez ezeket a tevékenységeket külön létesítményként (a kapcsolódó létesítményekkel együtt) kell bejelenteni, mert eltérő az üzemeltetőjük. E tevékenységek felosztása csak az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez előírt követelmény. Az engedélyt ténylegesen nem kell megosztani.

([14]) https://environment.ec.europa.eu/topics/industrial-emissions-and-safety/industrial-and-livestock-rearing-emissions-directive-ied-20_en,, az „Implementation" (Végrehajtás) című szakaszban a „Guidance and implementing rules" (Iránymutatás és végrehajtási szabályok) címsor alatt.

— **Azonosítsa** az IEPR-rendelet I. mellékletében felsorolt **tevékenységet** (vagy tevékenységeket).

— **Azonosítsa azokat a helyhez kötött műszaki egységeket**, amelyekben a tevékenységek folynak, valamint állapítsa meg, hogy műszakilag kapcsolódnak-e egymáshoz. Ha műszakilag kapcsolódnak egymáshoz, értékelje, hogy a kapcsolatok erősek vagy gyengék-e. Az erős műszaki kapcsolat azt jelzi, hogy a műszaki egységek egy létesítménynek tekintendők. Ha azonban gyenge a kapcsolat, az egynél több létesítmény jelenlétére utal.

— **Az IEPR-rendelet szerinti azon tevékenységek esetében, amelyek az IED-irányelv hatályán kívül esnek**, értékelje a kibocsátásokat és a szennyezéseket esetlegesen befolyásoló műszaki kapcsolatokat. Ezen értékelésnek meg kell állapítania, hogy az adott tevékenységek (például a közvetlenül kapcsolódó tevékenységek) valamelyikét szerepeltetni kell-e a releváns létesítménynél.

4.1. háttérmagyarázat: Az üzemeltető jelentősége az IEPR-rendelet értelmében

Összetett ipari telephelyek esetében gyakran használatos több üzemeltetőre kiterjedő „keretengedély” az IED-irányelv szerinti szabályozási célokra. Ez az engedélytípus általában igazodik a telephelynek az IEPR-rendeletben meghatározott és ezen iránymutatásban vázolt fogalmához. A keretengedély azonban nem határozza meg az IEPR-rendelet és az IED-irányelv bizottsági végrehajtási határozata értelmében vett adatszolgáltató szervezetet, mivel lehetővé teszi, hogy egyetlen engedélyezett létesítménynek egynél több üzemeltetője legyen. Ezért az üzem IEPR-rendelet szerinti fogalommeghatározása, amely az üzemeltetőn alapul, előírja, hogy a több üzemeltetővel rendelkező engedélyezett létesítmény az egyes üzemeltetők felelősségi köreinek megfelelően virtuálisan különálló üzemekre legyen felosztva. Ez a virtuális felosztás csak az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételre szolgál, és nem teszi szükségessé az engedély tényleges felosztását.

4.3.1. *Helyhez kötött műszaki egység*

A „helyhez kötött műszaki egység” fogalmát sem az INSPIRE-rendelet, sem az IEPR-rendelet, sem az IED-irányelv nem határozza meg konkrétan. A „műszaki egység” fogalma és a létesítmények helyhez kötöttségének követelménye alapján azonban az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez a következő fogalommeghatározást kell figyelembe venni.

— A helyhez kötött műszaki egység az IEPR-rendelet összefüggésében egy vagy több olyan integrált műszaki alegységet jelent, amelyet kifejezetten valamely létesítményhez kapcsolódó tevékenységek (vagy egy közvetlenül kapcsolódó tevékenység) végzésére terveztek és szereltek fel, és amely tartósan egy állandó földrajzi helyen található.

4.2. háttérmagyarázat: A műszaki egységek jelentősége

— A műszaki egységek fogalma segít a létesítmény alkalmazási körének egyértelművé tételében.

— Bár az IEPR-rendelet szabályozza a műszaki egységekkel rendelkező létesítményekben végzett tevékenységekből származó kibocsátások bejelentését, ezekben a létesítményekben mégis használhatók mozgatható berendezések. Ezenfelül az IEPR-rendelet (az IED-irányelvhez hasonlóan) egyes mozgatható egységeket esetlegesen helyhez kötöttnek tekint, ha azok hosszú ideig helyhez kötötten üzemelnek.

Az alábbi iránymutatások célja, hogy segítséget nyújtsanak az illetékes hatóságoknak és az IEPR-rendelet szerinti adatszolgáltatóknak annak meghatározásában, hogy egy műszaki egység helyhez kötött-e.

Mi minősül helyhez kötött műszaki egységnek az IEPR-rendelet és az IED-irányelv értelmében?

Egy műszaki egység akkor minősül „helyhez kötöttnek”, ha nem az a rendeltetése, hogy egyik helyről a másikra elmozduljon. Ez nem akadályozza meg a mobil berendezéseknek (műszaki egységeknek) – például aprítógépeknek, villás emelőtargoncáknak és egyéb gépeknek – a létesítményen belüli használatát, de azokat ki kell zárni a helyhez kötött műszaki egységekre vonatkozó jelentéstételi követelmények alól. A műszaki egységek helyhez kötöttségének meghatározása végső soron az illetékes hatóság feladata. E dokumentum alkalmazásában a „műszaki egység” csak a helyhez kötött műszaki egységekre utal.

Mi a helyzet azokkal a mozgatható egységekkel, amelyek hosszabb ideig egyetlen helyen működnek?

Az áthelyezésre tervezett „mobil” egységek, például az aszfaltozó gépek vagy a szennyezett talajhoz használt égetőművek akkor tekinthetők helyhez kötöttnek, ha egy adott telephelyen hosszú ideig üzemelnek. Az illetékes hatóságok minden egyes esetet például az alábbi tényezők alapján értékelnek:

— a tevékenységek lehetséges környezeti hatása,

— az adott helyen végzett üzemeltetés várható és tényleges időtartama,

— az egység elmozdításának és felállításának nehézségei és az azokhoz szükséges erőforrások: egy saját kerekein érkező egység például könnyebben áthelyezhető, mint egy olyan egység, amely mindegyik telephelyen jelentős építkezést tesz szükségessé.

A műszaki egység néhány főbb aspektusa többek között a következő:

— Integrált entitás: a műszaki egység nem egyetlen berendezés, hanem inkább több olyan elem, amely együtt egy létesítményként működik. Az alábbiak közül egy vagy több elem tartozhat ide:

  — berendezések (reaktorok, szűrők stb.),

  — szerkezetek (épületek, tartályok stb.),

  — infrastruktúra (csővezetékek, szállítóművek stb.),

  — szerszámok és gépek,

  — anyagok tárolására, kezelésére és előkezelésére szolgáló létesítmények,

  — nyomonkövetési és nyilvántartási rendszerek.

— Kifejezetten valamely adott célra tervezett és felszerelt: egy létesítmény műszaki egységének vagy egységeinek elemeit az IEPR-rendeletben felsorolt konkrét tevékenységek vagy egy közvetlenül kapcsolódó tevékenység végzésére választják ki. Ez nem terjed ki olyan tevékenységekre, mint a szabadtéri égetés, amelyhez nincs külön berendezés.

— Integrált műveletek: ezek az elemek összehangoltan együttműködnek annak érdekében, hogy az IEPR-létesítményen belül vagy a közvetlenül kapcsolódó tevékenység során konkrét eredményt lehessen elérni.

Műszaki egységekre vonatkozó példák

— Egy gyárban lévő vegyipari gyártósor, amely összekapcsolt reaktorokból, desztilláló oszlopokból és nyersanyagok feldolgozására szolgáló csőrendszerből áll.

— Tartósan a helyszínen található, célzott szennyvíztisztító telep, amely egy adott létesítményből származó szennyvíz kezelésére szolgál.

— Tartósan a fő létesítményben elhelyezett és abba integrált, tartályokkal és csővezetékekkel ellátott, nyersanyagokhoz vagy késztermékekhez használt tároló létesítmény.

Mire nem terjed ki a műszaki egység jelentése?

— Nem egyetlen berendezésre vonatkozik.

— Nem feltétlenül nagyon összetett technológiájú.

— Nem teszi szükségessé, hogy minden elem fizikailag kapcsolódjon egymáshoz, vagy ugyanabban az épületben legyen.

— A műszaki egységek közötti műszaki kapcsolat.

Egy vagy több tevékenységet végző egy vagy több műszaki egység műszakilag összekapcsoltnak tekinthető, ha azok fizikai összeköttetésben állnak egymással, vagy azokat üzemeltetési függőség jellemzi. A kapcsolat erősségének és függőségének segítségével megállapítható, hogy az egységek az IEPR-rendelet szerinti jelentéstétel keretében egy létesítménynek vagy különálló létesítménynek tekintendők-e.

A műszaki kapcsolat főbb aspektusai a következőképpen kategorizálhatók:

— **Fizikai kapcsolat:** ez a műszaki egységek közötti közvetlen fizikai kapcsolatra utal. Példaként említhetők a következők:

  — **Csővezetékek:** nyersanyagokat, termékeket vagy hulladékáramokat szállítanak a tevékenységek között.

  — **Szállítóművek:** anyagokat (szilárd anyagokat) mozgatnak a létesítmények között.

— **Elektromos vezetékek:** egy létesítményből közvetlenül egy másik létesítménynek vagy több létesítménynek szolgáltatnak villamos energiát.

— **Üzemeltetési függőség:** ez arra utal, hogy a műszaki egység mennyire elengedhetetlen a másik létesítmény alapvető üzemeltetéséhez. Példaként említhetők a következők:

— **Helyszíni szennyvíztisztító telep:** a létesítmény által a kibocsátás előtt termelt szennyvizet kezeli.

— **Célzott tárolótartályok:** kifejezetten a létesítmény számára tárolnak nyersanyagokat vagy késztermékeket.

A műszaki kapcsolat erőssége döntő tényező annak megállapításakor, hogy két vagy több műszaki egység ugyanazon létesítmény részének minősül-e. Az erős műszaki kapcsolat arra utal, hogy az egyik műszaki egység közvetlenül támogatja az alaptevékenységeket, valamint befolyásolja egy másik műszaki egység környezeti hatását. A műszaki kapcsolatokra vonatkozó példák:

— **Erős műszaki kapcsolat:** egy vegyi üzemhez nyersanyag-ellátás céljából csővezetékekkel közvetlenül kapcsolódó tárolótartályok. Ez az egyértelmű fizikai összeköttetés erős műszaki kapcsolatot jelez, bár továbbra is alapvető fontosságú, hogy szigorú értékelésre kerüljön sor annak biztosítása érdekében, hogy a műszaki egység szükséges legyen a tevékenység üzemeltetéséhez. Ha azonban a két egységnek eltérő lenne az üzemeltetője, akkor a két egység különböző üzemek különböző létesítménye lenne.

— **Gyengébb műszaki kapcsolat:** egy vegyi üzemből származó késztermékeket tároló, különálló raktár, még akkor is, ha ugyanazon a telephelyen található. Előfordulhat, hogy közvetlen fizikai összeköttetés vagy üzemeltetési függőség nélkül gyengébb a műszaki kapcsolat.

Határesetekben a konkrét részletek és az üzemeltetési struktúra figyelembevétele alapvető fontosságú a műszaki kapcsolat fennállásának megállapításához. Ezt az értékelést a megfelelő illetékes hatóság végzi el, ezért az illetékes hatóságnak kell meghoznia a döntést azzal kapcsolatban, hogy egynél több műszaki egység létesítménynek minősül-e az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez.

Az értékelésnek a létesítmények viszonylag stabil konfigurációján kell alapulnia, az ideiglenes vagy szokatlan intézkedések kizárásával. A létesítmény meghatározásához például nem használható olyan konfiguráció, amely csak felújításkor vagy kivételes körülményeken alapuló döntés meghozatalakor van érvényben – ilyen körülmény az, ha az egyik létesítmény csak alkalmanként lát el nyersanyagokkal egy másik létesítményt, amikor más források nem állnak rendelkezésre. Bár a létesítmények – összefonódásokhoz vagy felvásárlásokhoz hasonló tényezők miatt – idővel változhatnak, az a cél, hogy a „telephely-üzem-létesítmény” struktúra a lehető legstabilabb és legkövetkezetesebb maradjon, és tükrözze a telephely jellemző műveleteit.

4.3.2. *Közvetlenül kapcsolódó tevékenységek*

Az IEPR-rendelet és az IED-irányelv összefüggésében a „közvetlenül kapcsolódó tevékenységek” olyan tevékenységekre utalnak, amelyek nem szerepelnek az IEPR-rendelet és az IED-irányelv mellékleteiben (azaz nem tennének szükségessé külön IED-engedélyt). A közvetlenül kapcsolódó tevékenységek azonban:

— funkcionálisan és műszakilag kapcsolódnak az ugyanazon a telephelyen található létesítményhez; ez azt jelenti, hogy támogatják vagy kiegészítik a létesítmény alaptevékenységeit,

— valószínűleg befolyásolják a létesítmény általános környezeti hatását.

A közvetlenül kapcsolódó tevékenységek legfontosabb aspektusai többek között a következők:

— Támogató vagy kiegészítő szerep: a közvetlenül kapcsolódó tevékenységek jellemzően olyan szolgáltatásokat biztosítanak, vagy olyan anyagokat kezelnek, amelyek elengedhetetlenek az IED-létesítmény üzemeltetéséhez.

— Környezeti hatás: a közvetlenül kapcsolódó tevékenységek befolyásolhatják, de az IED-irányelv szerinti tevékenységek nem befolyásolhatják a fő létesítmény kibocsátását vagy környezeti hatását. A hatás értékelésekor az illetékes hatóságnak nemcsak a megnövekedett kibocsátás eshetőségét vagy a létesítmény napi üzemeltetése során jelentkező környezeti hatást kell figyelembe vennie, hanem a kiömlő anyagok okozta balesetek kockázatát is.

— Ahhoz, hogy egy tevékenység közvetlenül kapcsolódó tevékenység legyen, nem szükséges állandó fizikai kapcsolatnak lennie (ahogyan a 2019 január 18-án készült, *„Answers Given by DG Environment on the Implementation of the Industrial Emissions Directive – Chapter 1”* ([5]) című összeállításban szerepel).

Közvetlenül kapcsolódó tevékenységekre vonatkozó példák:

— a létesítményhez közvetlenül kapcsolódó nyersanyagok vagy késztermékek tárolása, például a technológiai folyamatot ellátó csővezetékekkel ellátott tartályokban vagy silókban,

— kifejezetten egy létesítményből származó szennyvíz kezelésére tervezett szennyvíztisztító telepek,

— a létesítmény által felhasznált villamos energia vagy hőenergia helyszíni termelése.

Ha az IEPR-rendelet hatályán kívül eső tevékenységek műszakilag nem kapcsolódó tevékenységek (például egy ipari telephelyen működő közigazgatási hivatalok), akkor azok az IEPR-rendelet összefüggésében nem tekintendők közvetlenül kapcsolódó tevékenységeknek.

A közvetlenül kapcsolódó tevékenység és a különálló létesítmény közötti legfontosabb különbség az IEPR-rendelet szerinti tevékenységgel való műszaki kapcsolat erősségében rejlik. Néhány, figyelembe veendő tényező:

— Fizikai kapcsolat: a tevékenységek fizikailag összeköttetésben vannak-e csővezetékeken, szállítóműveken vagy hasonló infrastruktúrán keresztül?

— Üzemeltetési függőség: a létesítmény a közvetlenül kapcsolódó tevékenységre hagyatkozik-e az alapműveletei során?

— Környezeti hatás: a közvetlenül kapcsolódó tevékenység jelentősen befolyásolja-e a létesítmény teljes kibocsátását vagy környezeti lábnyomát?

Végső soron – a létesítményekhez hasonlóan – a megfelelő illetékes hatóságnak kell megállapítania, hogy egy tevékenység közvetlenül kapcsolódó tevékenységnek minősül-e. Figyelembe kell venniük a fent említett tényezőket annak megállapításához, hogy a tevékenységet az IEPR-létesítménnyel együtt kell-e bejelenteni.

Ha egy létesítmény az I. melléklet hatálya alá tartozó és az I. melléklet hatályán kívül eső tevékenységeket egyaránt végez, az I. melléklet hatályán kívül eső tevékenységekből származó kibocsátásokat és a telephelyen kívülre történő elszállításokat ki kell zárni az IEPR-rendelet alapján bejelentett adatokból (kivéve, ha közvetlenül kapcsolódó tevékenységről van szó). Előfordulhat, hogy az I. melléklet hatályán kívül eső tevékenységek hozzájárulása nem különíthető el és nem számszerűsíthető, például ott, ahol nincs mintavételi pont az I. melléklet hatályán kívül eső tevékenységhez (jelentősen összefonódó szennyvízcsatorna-rendszerek esetében). Ebben az esetben praktikus és költséghatékony lehet az I. melléklet hatályán kívül eső tevékenységekből származó kibocsátások és az I. melléklet szerinti tevékenységekből származó kibocsátások együttes bejelentése.

5. ÁGAZATI PÉLDÁK

Ez a szakasz több példát mutat be a fent ismertetett fogalmakat jól szemléltető, különböző összetettségi szintű ágazatokra. Az összetett vagy árnyalt helyzetek eseti mérlegelést igényelnek, és szükségessé tehetik az illetékes hatóság engedélyeket fogalmazó munkatársainak az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel vagy a Bizottsággal való egyeztetését. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség ipari információs szolgálatával az industry.helpdesk@eea.europa.eu címen lehet felvenni a kapcsolatot.

5.1. **Villamosenergia-ágazat**

Az 5.1. ábra szerinti példa egy olyan villamosenergia-termelő helyszínt mutat be, amely két nagy tüzelőberendezéssel rendelkezik. A következőkből áll: i. két 100 MW teljesítményű, kombinált ciklusú gázturbina (CCGT), egyenként 50 MW-ot meghaladó kapacitással és saját kéménnyel, ii. egy 45 MW teljesítményű, égéshő felhasználásával működő kazán, valamint iii. egy 10 MW kapacitású vészhelyzeti dízelgenerátor. Ebben a példában az IEPR-rendelet szerinti egyetlen releváns tevékenység az 1.1. tevékenység: *Tüzelőanyagok égetése legalább 50 MW teljes névleges bemenő hőteljesítménnyel rendelkező létesítményekben*. Bár több műszaki egység van, ezek mindegyike egy létesítmény részének minősülne, amely viszont egy üzem és egy telephely részét képezné. A közös kémény elvének (az IED-irányelv 29. cikkének) alkalmazására vonatkozó iránymutatást az Európai PRTR-rel és a nagy tüzelőberendezések integrált adatszolgáltatásával kapcsolatos, adatszolgáltatóknak szánt kézikönyv 2.2.3. szakasza tartalmazza. A 2.2.3. szakasz kifejti, hogy miként kell megállapítani, hogy a különböző egységek az IED-irányelv III. fejezete szerinti nagy tüzelőberendezéseknek tekinthetők-e. Ha az egységek nagy tüzelőberendezéseknek minősülnek, az egységeket létesítményrészként kell bejelenteni, az összes előírt adat – például a névleges bemenő hőteljesítmény, az energiabevitel, az üzemórák vagy a kibocsátások – feltüntetésével.

Ebben a példában a vészhelyzeti generátor egy közvetlenül kapcsolódó tevékenység. Egyértelmű műszaki kapcsolatban van az IEPR-rendelet szerinti tevékenységgel, mert egyetlen célja a vészhelyzeti villamosenergia-ellátás biztosítása. A vészhelyzeti generátort és a 45 MW teljesítményű kazánt, amelyek külön-külön közepes tüzelőberendezésként lennének engedélyezve, a létesítmény kibocsátásaival együtt kell bejelenteni, de nem a nagy tüzelőberendezések részeként. Ahogyan az IEPR-rendelet I. mellékletében szerepel, a közepes tüzelőberendezéseket nem szükséges egyenként bejelenteni, ha azok egy IED-létesítmény részét képezik.

Az 5.2. ábrán látható második villamosenergia-ágazati példában a CCGT-k üzemeltetője eltér a kisebb égetőegységek üzemeltetőjétől. Ezért ebben a példában két olyan üzem szerepel, amelyek mindegyikének egy létesítménye van. Ha a létesítmény az összes égetőegységre vonatkozó keretengedélyt kapna, akkor a létesítményt virtuálisan két részre kellene osztani (amint az a második ábrán látható), de csak az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez. Ahogyan az adatszolgál-

tatóknak szánt kézikönyv vázlatosan ismerteti, a 2. üzem egy olyan létesítménnyel rendelkezne, amely az 1.1. tevékenységet végezné, mivel a 45 MW + 10 MW összkapacitás meghaladja az 50 MW küszöbértéket. A 2. üzem esetében azonban egyetlen nagy tüzelőberendezést sem kellene létesítményrészként bejelenteni a III. fejezetben foglalt összesítési szabályok miatt, amelyek csak a legalább 15 MW kapacitású egységekre alkalmazandók.

Másrészt az 1. üzemnek lenne egy olyan létesítménye, amely az 1.1. tevékenységet végzi, valamint két, egyenként 100 MW teljesítményű létesítményrésze, vagy egy 200 MW teljesítményű létesítményrésze. Ez utóbbi helyzet akkor állna fenn, ha a két egységnek közös kéménye lenne, vagy ha azokat oly módon helyeznék üzembe, hogy az illetékes hatóság – a műszaki és gazdasági tényezők figyelembevételével – úgy ítéli meg, hogy füstgázaik kiengedhetők közös kéményen keresztül (az IED-irányelv 29. cikke).

5.1. ábra

Egy üzemeltetővel rendelkező villamosenergia-termelő telephelyre vonatkozó példa

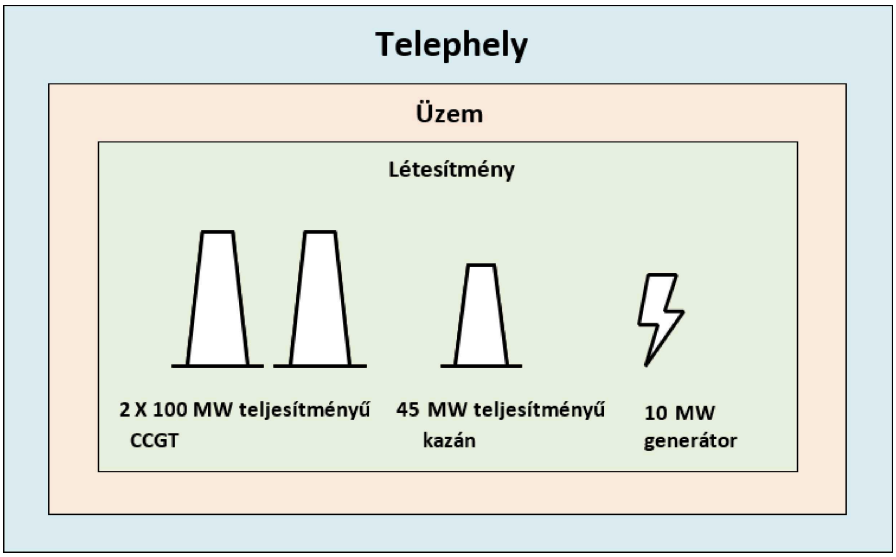

5.2. ábra

Két üzemeltetővel rendelkező villamosenergia-termelő telephelyre vonatkozó példa

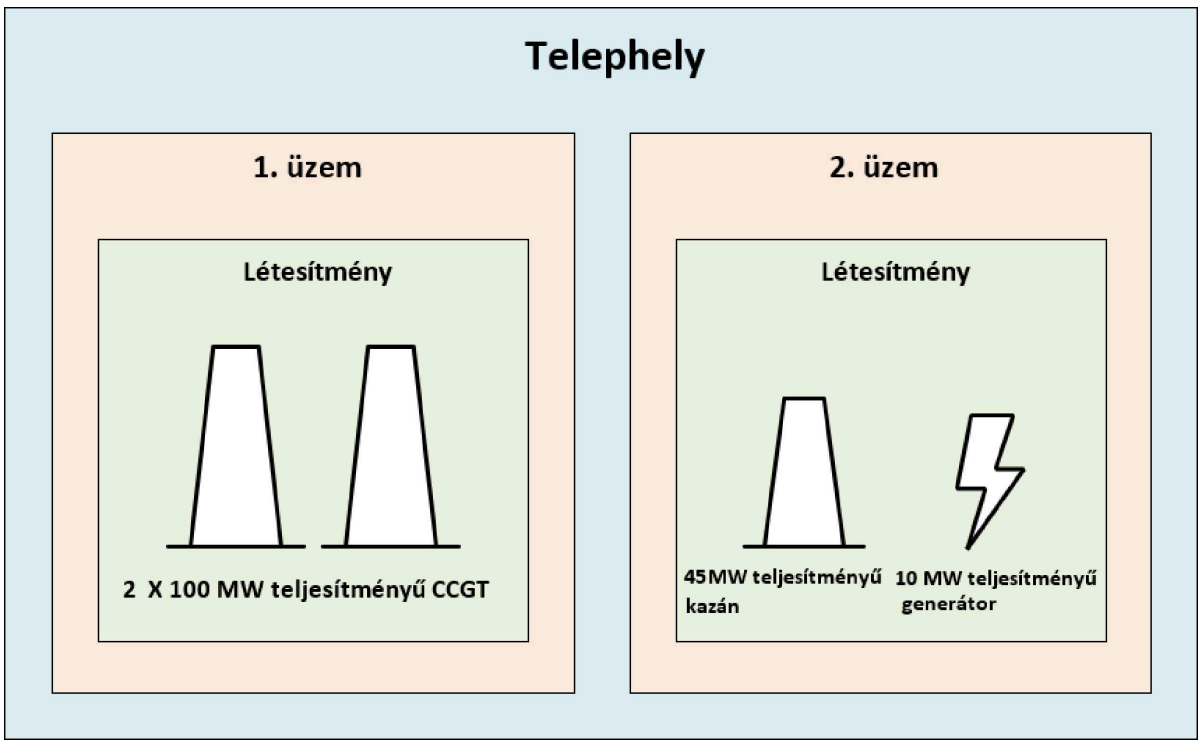

5.2. **Hulladékágazat**

Ebben a példában egy olyan hulladékgazdálkodási létesítmény szerepel, amely a következő három műszaki egységgel rendelkezik: i. hulladéklerakó, ii. hulladékfeldolgozó egység, és iii. biogázüzem. Az 5.3. ábrán a közeli hulladéklerakó (1. létesítmény) nem hasznosítható hulladékot vesz át a feldolgozóüzemtől. Műszakilag sem a biogázüzemhez, sem a hulladékfeldolgozó üzemhez nem kapcsolódik, még annak ellenére sem, hogy azoktól vesz át hulladékot, mivel végleges elhelyezésre szolgáló telephelynek minősül. Továbbá, mivel a hulladéklerakó elsődleges célja az ártalmatlanítás, amely eltér a többi egység hasznosítás-orientált tevékenységeitől, az külön létesítményként van besorolva (az IED-irányelv szerinti 5.4. tevékenység).

A 2. létesítmény egy hulladékfeldolgozó üzem, amely a hulladéklerakó és a biogázüzem számára is előkészít hulladékot, és más hulladékot is elszállít külső helyszínekre. Bár alapanyagot szállít a biogázüzembe, műveletei mechanikusak, és a biogázüzem más helyszínekről is beszerezhet hulladékot. Mivel más jellegű környezeti hatással jár, és a biogáz-előállítási folyamatnak nem kritikus komponense, különálló létesítménynek minősül.

Az 5.4. ábra egyik alternatív forgatókönyvében az üzemeltető úgy döntött, hogy a hulladékfeldolgozó üzem célja – kizárólag az anyagok szétválasztásnak javítására és a szubsztrát felmelegítésére tervezett előzetes roncsoló egységek használatával – a biogázüzem előkezelő egységeként szolgál. Ez az előkezelés elengedhetetlen a roncsolási folyamat megfelelő működéséhez, és a kezdeti mechanikai feldolgozást követő biológiai folyamattal jár. Ezért ebben a forgatókönyvben a hulladékfeldolgozó üzem és a biogázüzem (az IED-irányelv szerinti 5.3.a)i. vagy 5.3.b)i. tevékenység) műszakilag összekapcsolódik – egyetlen létesítményt alkotnak.

Előfordulhat, hogy a két létesítmény egy üzem, de az is előfordulhat, hogy nem; ez attól függ, hogy eltérő-e az üzemeltetőjük. Mindezek az egységek egy telephely részének tekinthetők.

A szennyvíztisztító teleppel rendelkező összetett ipari telephelyen a – hulladék-tonnatartalomként is bejelenthető – szennyvíz elszállítására vonatkozó példákért lásd az 5.5. szakaszt.

5.3. ábra

Három létesítménnyel rendelkező hulladékgazdálkodási telephelyre vonatkozó példa

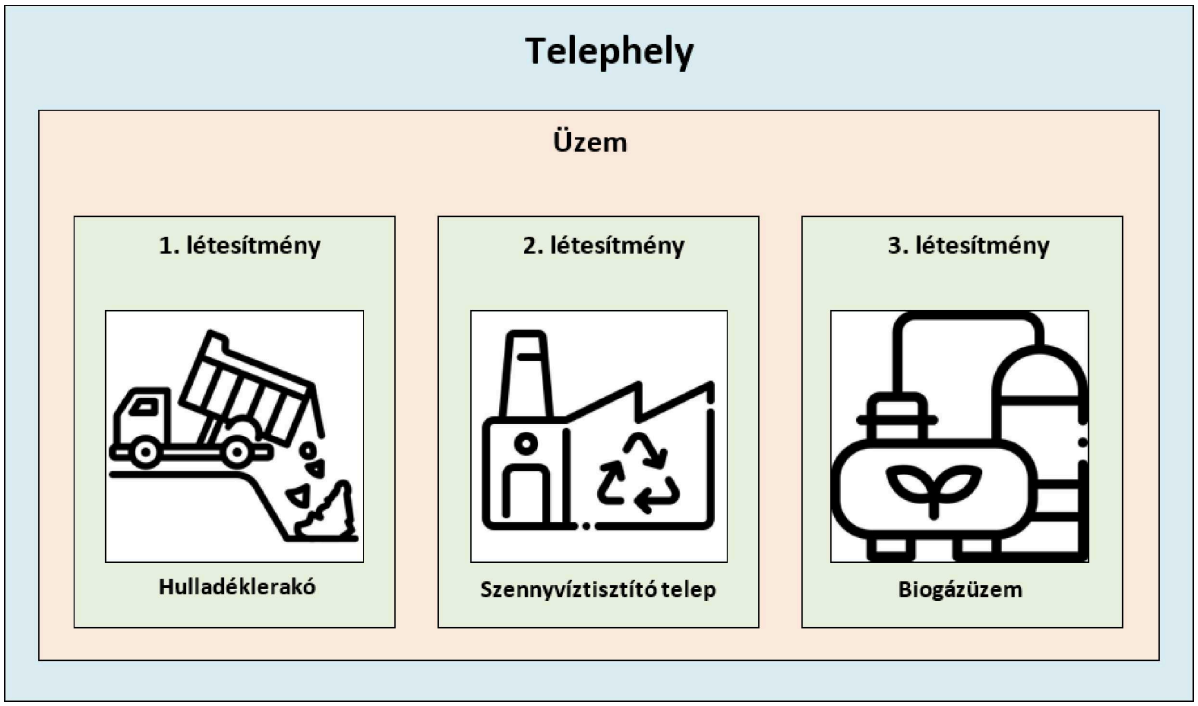

5.4. ábra

Két létesítménnyel rendelkező hulladékgazdálkodási telephelyre vonatkozó példa

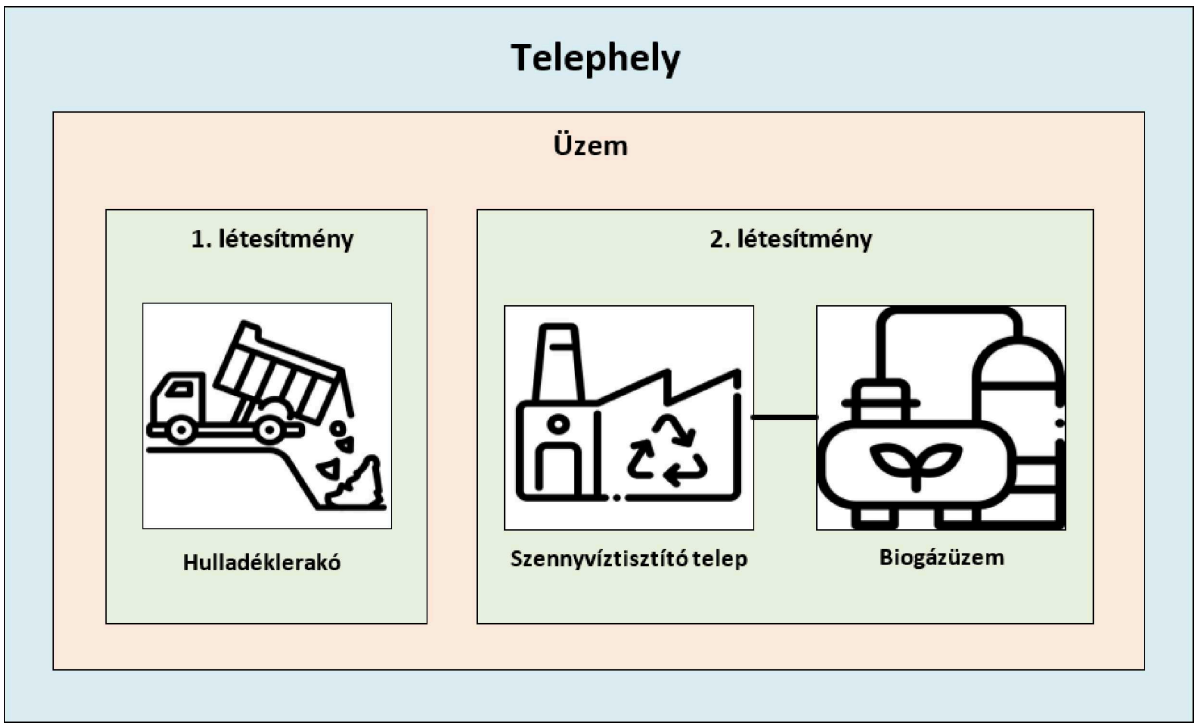

5.3. **Finomító és petrolkémiai telephely**

Az 5.5. ábra szerinti példa egy petrolkémiai üzem mellett található finomítót ábrázol. A finomító komponensei közé tartozik egy desztilláló egység, amely a reformálóba és a folyékony katalitikus krakkolóba szállít termékeket, amely pedig az alkiláló üzemnek szállít termékeket. A példában az illetékes hatóság mindezeket a műszaki egységeket műszakilag szorosan egymáshoz kapcsolódónak tekinti, és ezért azok egyetlen létesítményt alkotnak. A finomítón belüli erőmű a finomítást végző műszaki egységek mindegyikének villamosenergia-ellátását biztosítja. Bár a villamosenergia-többletet a finomítóból a villamosenergia-hálózatba szállítják, az igényelt villamos energia nagy része szükséges a finomító üzemeltetéséhez. Így erős műszaki kapcsolat áll fenn, és az erőmű is ugyanazon létesítmény részének minősül.

A finomító egyik tevékenysége a petrolkémiai üzem naftával való ellátása. A finomítónak és az üzemnek is ugyanaz az üzemeltetője, de technológiai eljárásaik eltérőek. A petrolkémiai üzem a naftát olyan származékokká dolgozza fel, amelyeket a későbbiekben gumi, műanyagok, szálak, gyanták stb. előállítására használnak. A finomító által előállított naftát más helyszínekre és vevőkhöz is eljuttatják, és a petrolkémiai üzem esetlegesen máshol előállított naftát is felhasználhat. Ennek következtében az értékelést végző illetékes hatóság gyengének tekintheti a műszaki kapcsolatot. Ezért a finomító és a petrolkémiai üzem különálló létesítményeknek tekintendő. A példában azonban ezeknek a létesítményeknek ugyanaz az üzemeltetőjük, és így egy üzem részét képezik. Más kapcsolódó létesítmények hiányában ez az egyetlen üzem alkotja a telephelyet.

5.5. ábra

Egy finomítóra és egy petrolkémiai telephelyre vonatkozó példa

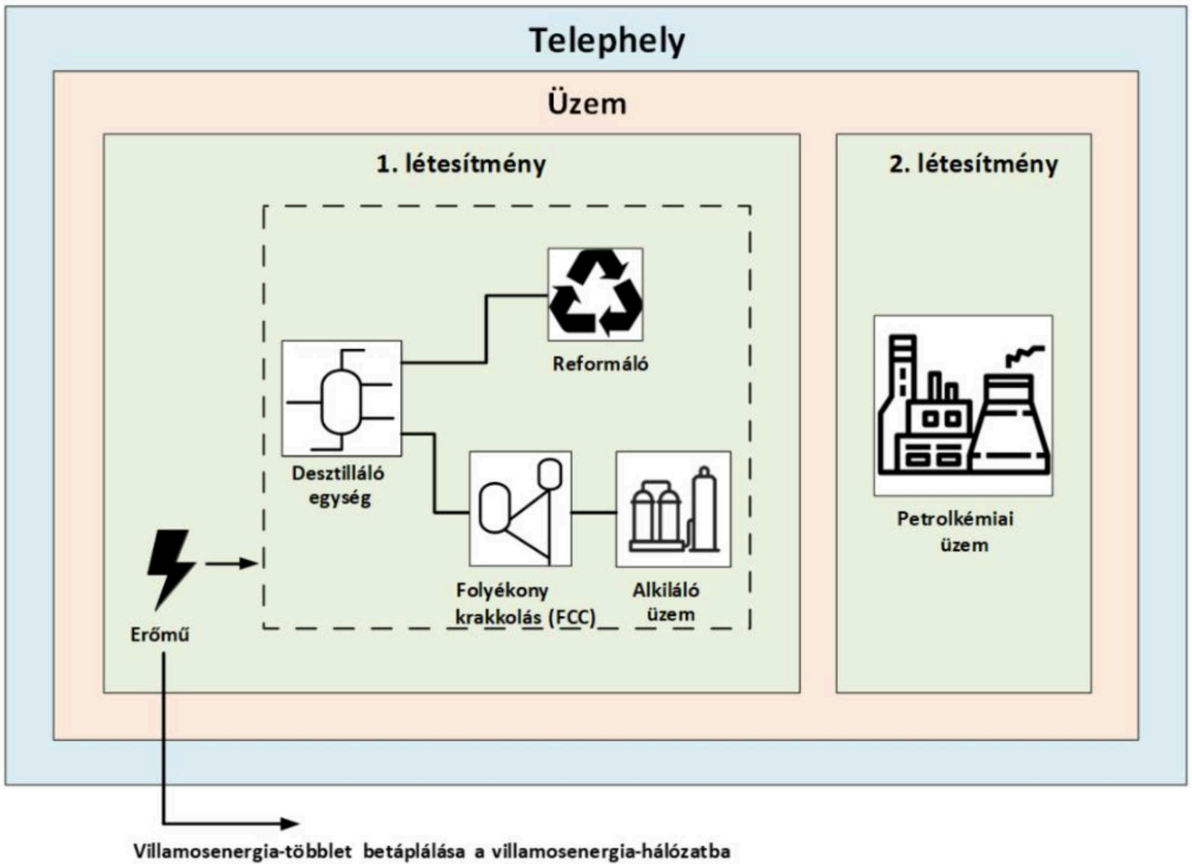

5.4. **Gyógyszergyártó telephely**

Az 5.6. ábra szerinti példa szándékosan összetett, annak érdekében, hogy több fogalmat lehessen illusztrálni.

Az 1. üzem hő- és villamosenergia-termelés céljából végez égetést. A hőt a 2. üzemben lévő reaktorok számára biztosítják. Az 1. üzem egésze az „Energy Ltd." tulajdonát képezi. Az üzem három égetőegységet (1., 2. és 3. egység) tartalmaz, és mivel azok mindegyike önálló kéménnyel ellátott önálló kazán, azokat az illetékes hatóság az IED-irányelv 29. cikkének (2) bekezdése értelmében különálló műszaki egységnek tekinti. Mindhárom egység műszaki kapcsolatban áll egymással, és így egyetlen létesítményt alkotnak, az 1. létesítményt. E létesítmény fő célja, hogy villamos energiát biztosítson a telephelyen található többi létesítménynek, a villamosenergia-többletet pedig a közcélú villamosenergia-hálózatba juttatja.

A 2. üzem a „Pharma Ltd." tulajdonában lévő gyógyszergyártó üzem. Ez az üzem négy különböző alegységet foglal magában. A 4. és 5. egység a gyógyszeripari terméket előállító két reaktor. A 6. egység egy olyan szennyvíztisztító telep, amely funkcionálisan kapcsolódik a reaktorokhoz, a 7. egység pedig nyersanyagokat tárol. Mindezek az egységek műszakilag összekapcsolódnak, és elengedhetetlenek az üzem egészének működéséhez. Ezért mindezek egyetlen létesítménynek, a 2. létesítménynek minősülnek.

A „Supply Ltd." tulajdonát képező 3. üzem biokémiai és szerves oldószereket előállító vegyipari tevékenységet folytat. Ezeket a 2. üzemben használják fel, de a telephelyen kívüli más vállalatok is felhasználják. Ez az üzem két független létesítménnyel rendelkezik, amelyek között nincs műszaki kapcsolat, és amelyek teljesen eltérő vegyi eljárásokat alkalmaznak. A 3. létesítmény egy biokémiai oldószer előállítását végző biokémiai reaktor; ehhez a létesítményhez egyetlen egység, a 8. egység tartozik. A 4. létesítmény egy szerves oldószert finomító kémiai reaktor (9. egység).

Az Energy Ltd., a Pharma Ltd. és a Supply Ltd. üzemeltetésében lévő három üzem egyetlen telephelyet alkot, mivel ez a három vállalat közös célt szolgáló tevékenységet folytat, és jellegüket tekintve – ami jelen esetben a gyógyszergyártás – kapcsolatban állnak egymással.

Bár az 1. és a 2. létesítmény műszaki kapcsolatban áll egymással, azokat két különböző jogi személy (az Energy Ltd. és a Pharma Ltd.) üzemelteti. Ez azt jelenti, hogy bár egyetlen létesítménynek tekinthetők, az IEPR-rendelet alapján azokat különálló üzemeken belüli különálló létesítményekként kell bejelenteni. Hasonló elvek vonatkoznak azokra az összetettebb vegyi üzemekre is, amelyek az IED-irányelv hatálya alá tartozó több tevékenységet végeznek.

5.6. ábra

Gyógyszergyártó telephelyre vonatkozó példa

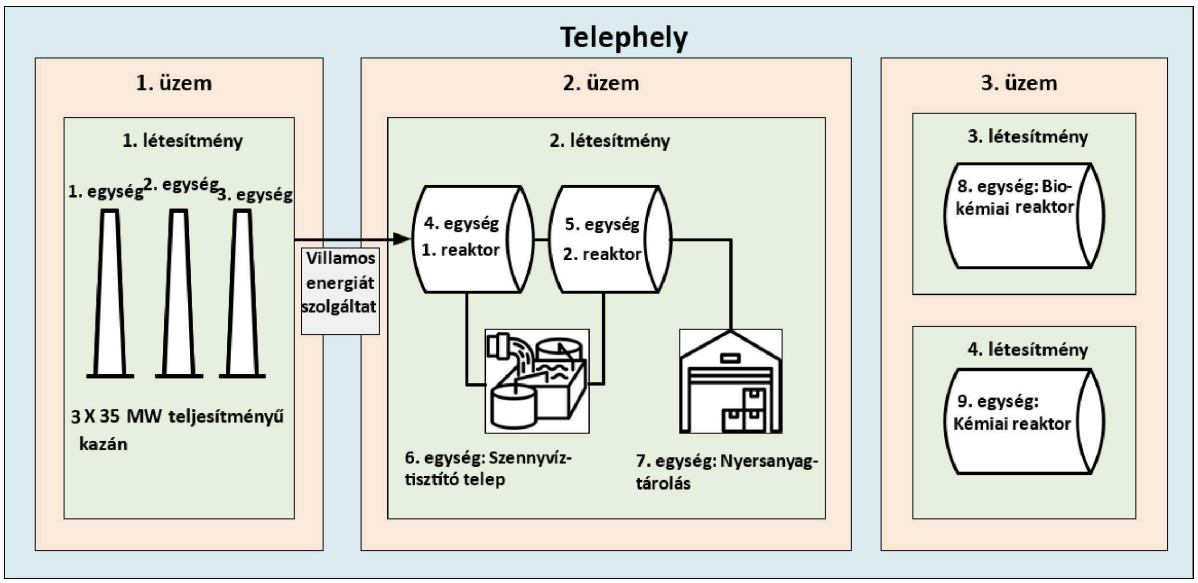

Az 5.7. ábra az 5.6. ábra ismertetett helyzetet szemlélteti, azt követően, hogy a Pharma Ltd. megvásárolta és átvette a 8. és 9. egységet a Supply Ltd.-től, és ezzel a 2. és 3. üzemet a telephelyen lévő egyetlen üzemmé egyesítette.

5.7. ábra

Gyógyszergyártó telephelyre vonatkozó példa az üzemeltető megváltozása után

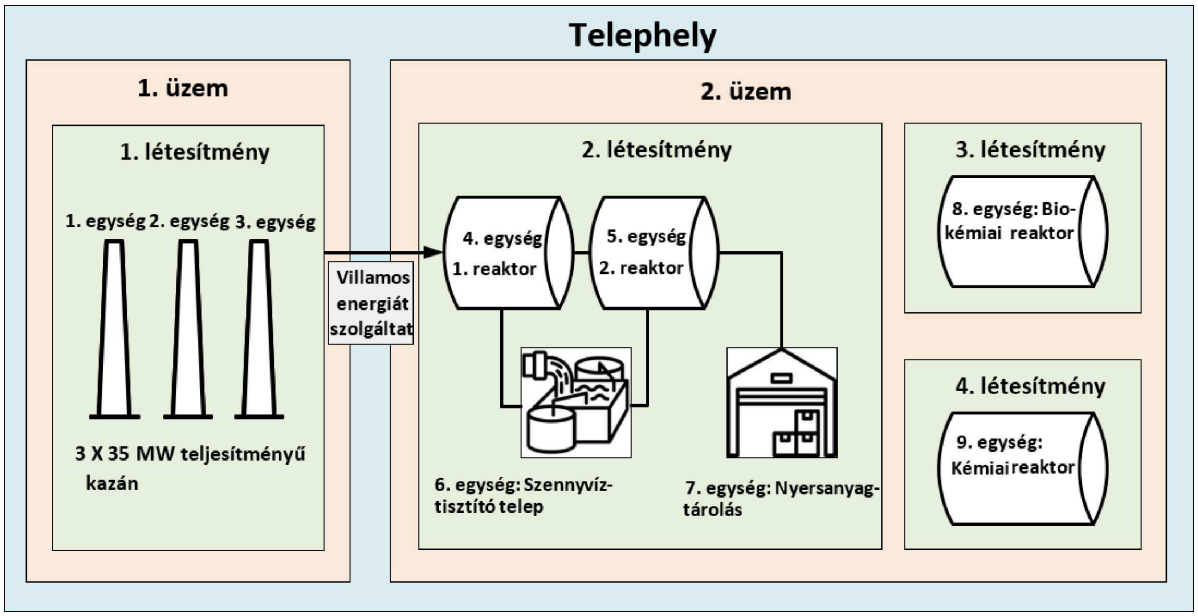

5.5. **Ugyanazon telephely több létesítményéből származó szennyvízkibocsátás**

Ha egy önállóan üzemeltetett ipari szennyvíztisztító telep számos egyéb létesítményt kiszolgál egy ipari telephelyen, akkor a szennyvíztisztító telepet el kell különíteni, és azt másik üzemként és létesítményként kell bejelenteni. Ez a helyzet például az IED-irányelv szerinti 6.11. tevékenység esetében, amelynek meghatározása a következő: „A 91/271/EGK irányelv hatályán kívül eső, a II. fejezetben említett létesítmény által kibocsátott szennyvíz kezelése önálló üzemeltetésben”. Az 5.8. ábra ezt a forgatókönyvet illusztrálja; a szennyvíztisztító telep üzemeltetője eltér az 1., a 3. és a 4. létesítmény üzemeltetőjétől, és ezért egyetlen létesítménnyel rendelkező üzemet alkot. Ezért az IEPR-rendelet II. mellékletében meghatározott szennyezőanyag-küszöbértékek túllépése esetén a szennyvíztisztító telepre vonatkozóan be kell jelenteni a szennyezőanyag-kibocsátásokat. A többi létesítmény esetében akkor kell bejelenteni a szennyező anyagok elszállítását, ha azok mennyisége meghaladja a II. mellékletben meghatározott küszöbértékeket.

Ha ezen az ipari telephelyen az önálló szennyvíztisztító telep mellett – valószínűtlen forgatókönyv szerint – egy több mint 100 000 lakosegyenértéket kiszolgáló települési szennyvíztisztító telep található (például az IEPR-rendelet szerinti 6. tevékenység), ajánlott azt különálló létesítményként bejelenteni, mivel önállóan is üzemelhet. Ebben az esetben az 1., a 3. és a 4. létesítményből a települési szennyvíztisztító telepre történő bármely szennyvíz-elszállítást szennyezőanyag-elszállításként kell bejelenteni, amennyiben a szennyező anyagok mennyisége meghaladja az IEPR-rendelet II. mellékletében meghatározott küszöbértékeket.

5.8. ábra

Ugyanazon a telephelyen lévő több létesítmény által kiengedett szennyvíz önállóan üzemeltetett szennyvíztisztító telep általi kezelésére vonatkozó példa

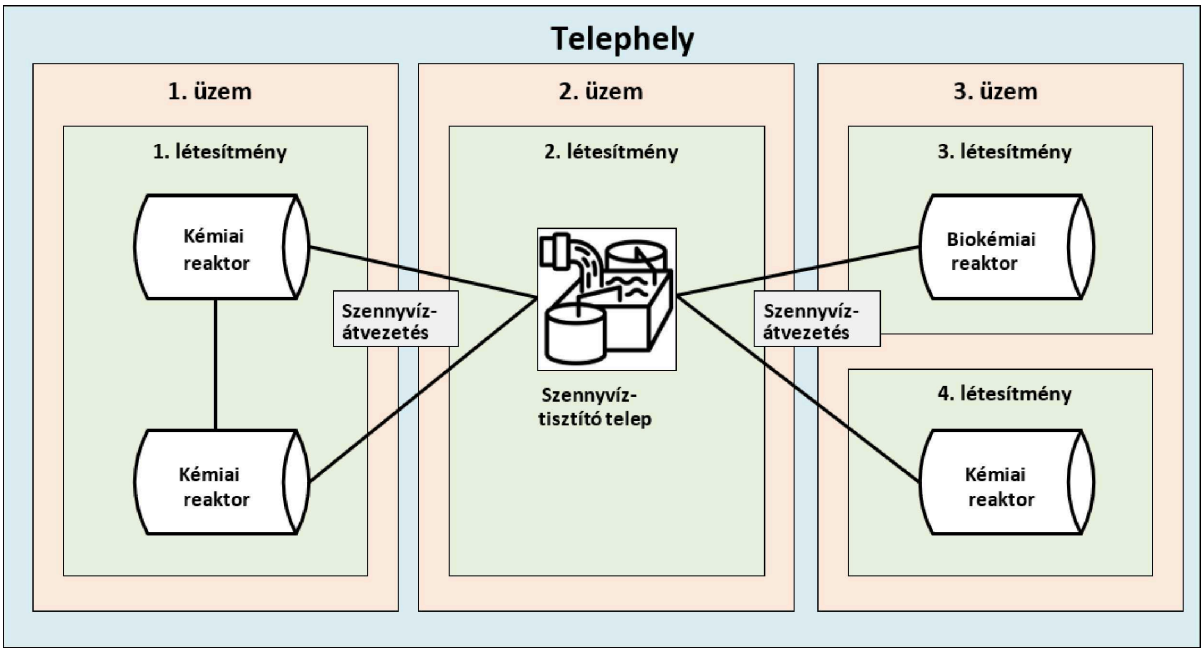

Az 5.9. ábra azt az esetet szemlélteti, amikor a szennyvíztisztító telep nem önálló, mivel ugyanaz az üzemeltetője, mint más műszaki egységeknek. Ebben a példában (az illetékes hatóság) a 2. létesítmény két műszaki egysége közötti műszaki kapcsolat erősségét elég erősnek tartja ahhoz, hogy azok egyetlen létesítményt alkossanak. A kémiai reaktor, a biokémiai reaktor és a szennyvíztisztító telep közötti műszaki kapcsolat azonban nem minősül elég erősnek ahhoz, hogy azok mindegyike egy létesítményt alkosson. A 2. létesítmény kémiai reaktorából elszállított szennyvizet nem kell bejelenteni, mivel az a telephelyen belüli elszállításnak minősül, feltéve, hogy a szennyvíztisztító telep az IED-irányelv szerinti 5.3.a) tevékenység hatálya alá tartozik.

Ez az IEPR-rendelet elődjének (a 166/2006/EK rendelettel végrehajtott Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás [Európai PRTR]) hatálya alá tartozó 5.c) tevékenységre vonatkozó jelentéstétel során is bevett gyakorlat, amikor a hulladéktípus a 2008/98/EK irányelv I. mellékletének D 8 és D 9 pontjában meghatározott hulladéktípus. Másrészről, ha a szennyvíztisztító telep nem tartozik az IED-irányelv szerinti 5.3.a) tevékenység hatálya alá, vagy nem tartozik a D 8 és a D 9 pont hatálya alá, az 1. és a 3. létesítményből származó szennyvíz elszállítását szennyezőanyag-elszállításként kell bejelenteni. A 2. létesítménynek mindkét esetben be kell jelentenie a szennyezőanyag-kibocsátásokat, ha azok meghaladják az IEPR-rendelet II. mellékletében meghatározott küszöbértékeket.

5.9. ábra

Ugyanazon létesítmény egyik egységéhez műszakilag kapcsolódó szennyvíztisztító telepre vonatkozó példa

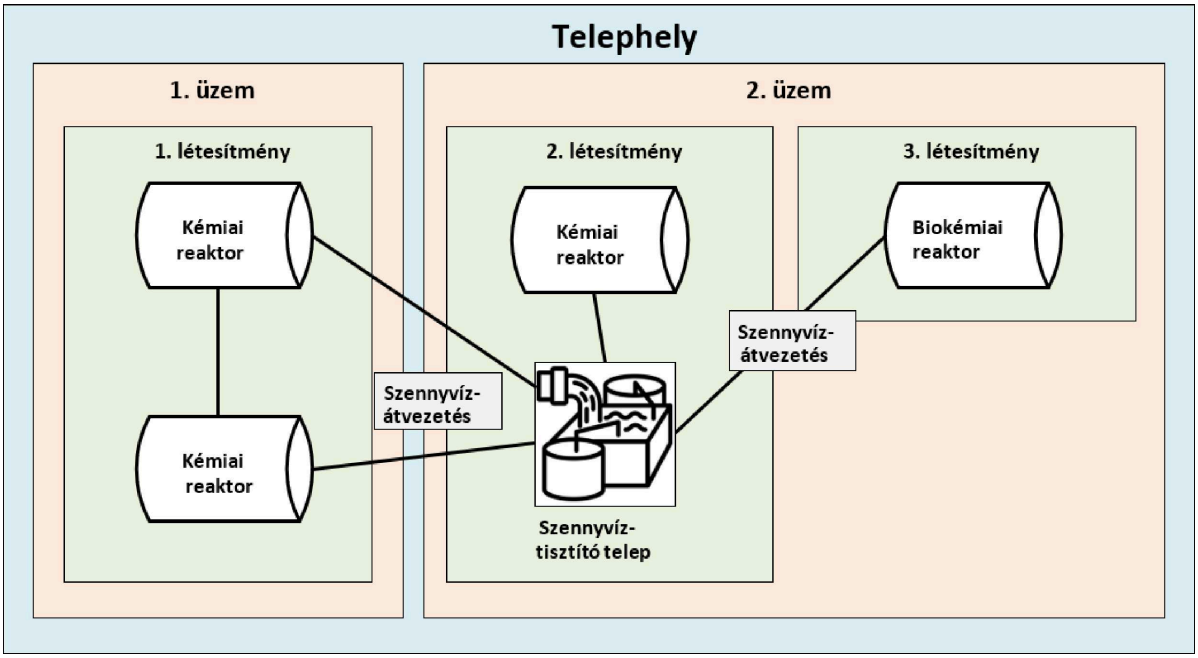

Az 5.10. ábra azt a forgatókönyvet mutatja be, amelyben a kevesebb mint 100 000 lakosegyenértéket kiszolgáló települési szennyvíztisztító telep a telephely részét képezi (mivel funkcionálisan kapcsolódik a telephelyen lévő más egységekhez), de az IED-irányelv és az IEPR-rendelet hatályán kívül eső tevékenységet végez. Az 1., 2. és 3. létesítmény a szennyvizét szennyezőanyag-elszállításként jelentené be. A szennyvíztisztító telepről származó szennyező anyagok vízbe történő kibocsátását azonban az IEPR-rendelet alapján nem kell bejelenteni, mivel az adott szennyvíztisztító telep nem tartozik a hatálya alá.

5.10. ábra

Két létesítményből egy független üzemeltető által üzemeltetett, az IED-irányelv/az IEPR-rendelet hatályán kívül eső szennyvíztisztító telepre történő szennyvízkibocsátásra vonatkozó példa

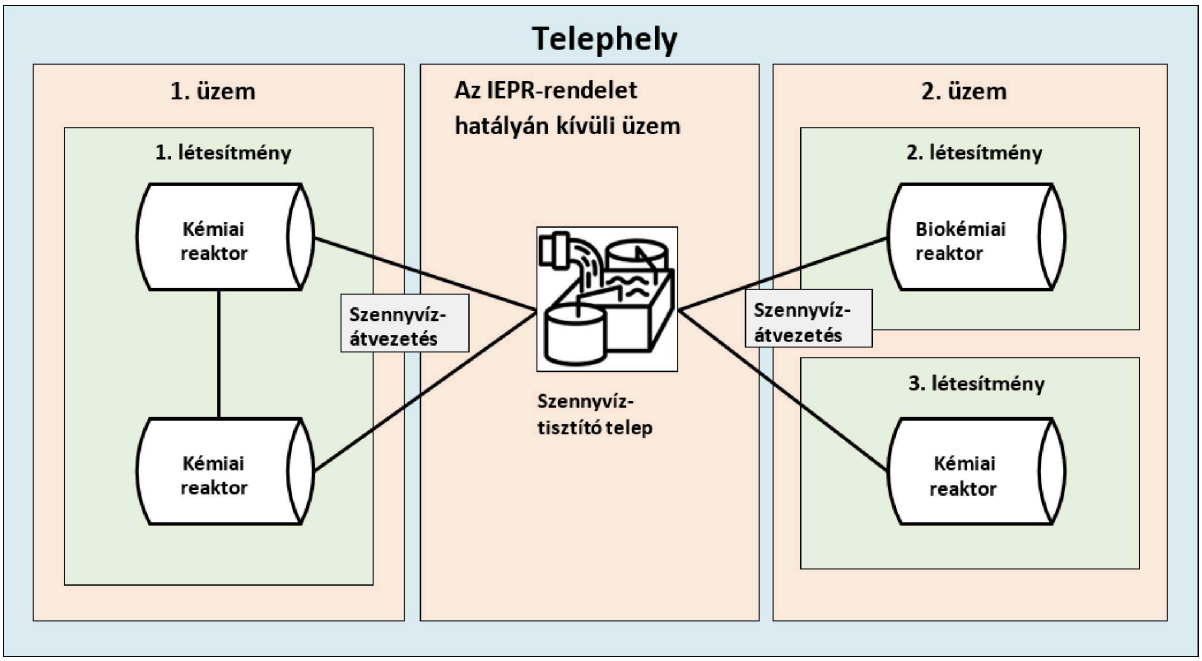

5.6. **Intenzív baromfi- vagy sertéstartásra szolgáló létesítmények és vágóhidak**

A vágóhidak gyakran intenzív gazdálkodási műveletek közelében találhatók. Az 5.11. ábra ezt a forgatókönyvet szemlélteti, amelyben a vágóhidat az „Abattoir Ltd.”, a baromfitartó gazdaságot pedig a „Poultry Ltd.” üzemelteti. Még akkor is, ha ezek a műszaki egységek szorosan kapcsolódnak egymáshoz, továbbra is két különálló üzemnek (1. és 2. üzemnek) minősülnének az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez, mert eltérő az üzemeltetőjük.

5.11. ábra

Intenzív baromfitartási műveletre és egy ahhoz közeli vágóhídra vonatkozó egyszerű példa

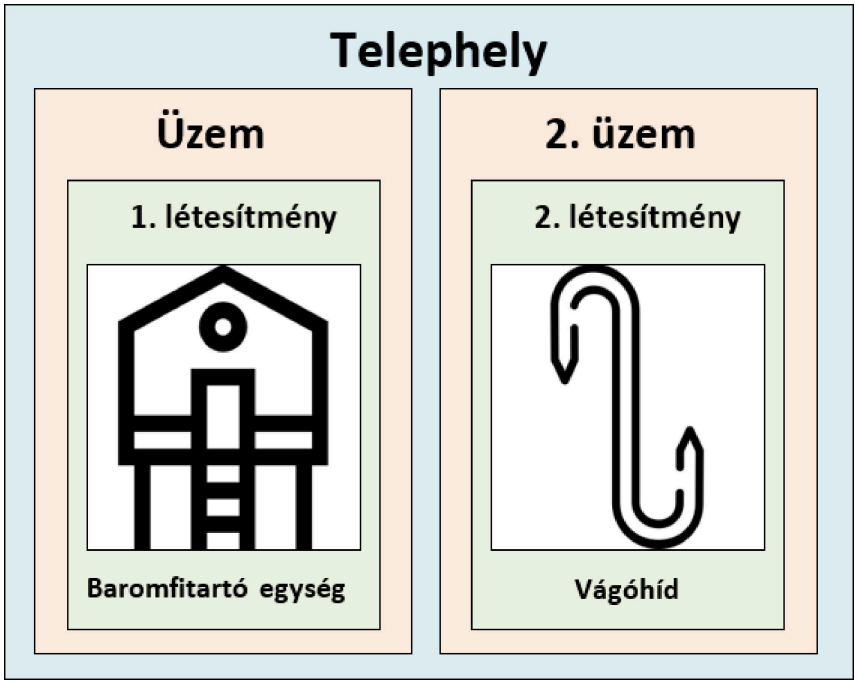

Ha azonban az Abattoir Ltd.-nek intenzív sertéstartó és kocatartó egységet kellene létrehoznia és üzemeltetnie a vágóhíd szomszédságában, ezek az egységek – ahogyan az 5.12. ábra bemutatja – egyetlen üzemnek minősülnének. Ebben a helyzetben a sertéstartó és kocatartó egységek, valamint a vágóhíd – az illetékes hatóság által meghatározott műszaki kapcsolat erősségétől függően – ugyanazon az üzemen belüli önálló létesítményeket alkothatnak.

5.12. ábra

Eltérő üzemeltetőkkel rendelkező, ipari állattartó és feldolgozó telephelyre vonatkozó összetettebb példa

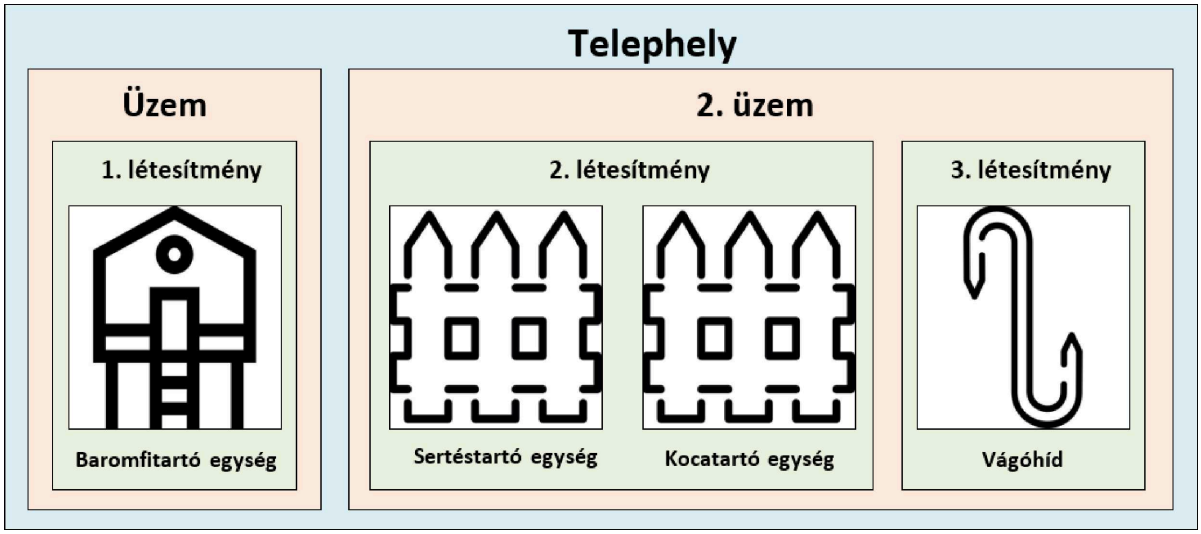

5.7. **Az IED-hatályán kívül eső ágazatok és tevékenységek**

5.7.1. *Közepes tüzelőberendezések*

Az IEPR-rendelet, az IED-irányelv és az (EU) 2015/2193 irányelv (MCPD-irányelv) eltérő jelentéstételi követelményeket ír elő. Az IEPR-rendelet követelményei kifejezetten a nagyobb méretű – 20 MW és 50 MW közötti bemenő hőteljesítményű – közepes tüzelőberendezésekre alkalmazandóak, amennyiben azok nem tartoznak az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá. Ezekre a berendezésekre, valamint a kisebb méretű közepes tüzelőberendezésekre az MCPD-irányelv értelmében rendszeres jelentéstételi követelmények vonatkoznak, amelyek keretében összesítve kell közölni a tényleges kibocsátási adatokat, a tüzelőanyag-típusokat és a felhasznált mennyiségeket, valamint a kapacitást.

Az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételi követelmények értelmében azokat a (20–50 MW közötti teljesítményű) közepes tüzelőberendezéseket, amelyek egy létesítményt alkotnak, csak akkor kell külön bejelenteni, ha nem IED-létesítmény részei. Az IEPR-rendelet hatálya alá tartozó, de az IED-irányelv hatálya alá **nem** tartozó létesítménnyel rendelkező telephelyen a 20–50 MW közötti névleges bemenő hőteljesítményű közepes tüzelőberendezéseket különálló létesítményekként kell bejelenteni. Lásd az 5.7.3. szakaszban közölt példát, amelyben az IED-irányelv I. mellékletének hatályán kívül eső külszíni bánya villamosenergia-forrását egy közepes tüzelőberendezés biztosítja.

Minden egyes közepes tüzelőberendezés minden egyes műszaki egységét a közepes tüzelőberendezéseket tartalmazó létesítményen belüli létesítményrészként kell bejelenteni. A kibocsátásokat a létesítmény szintjén kell bejelenteni. Az IEPR-rendelet szerinti közepes tüzelőberendezéseket tartalmazó üzem vonatkozásában bejelentendő létesítmények száma a 4.3.2. szakaszban ismertetett műszaki kapcsolatoktól függ. Több olyan közepes tüzelőberendezés, amely együttesen egy 50 MW feletti névleges bemenő hőteljesítményű létesítményt alkot, az IED-irányelv szerinti 1.1. tevékenység hatálya alá tartozna, és létesítményként, nem pedig közepes tüzelőberendezésként jelentendő be.

Az ipari telephelyek uniós nyilvántartásába történő jelentéstételkor a közös kéményt használó közepes tüzelőberendezés létesítményrésznek minősülnek. Az MCPD-irányelv értelmében a tüzelőberendezéseket összesíteni kell, ha azok közös kéményhez kapcsolódnak, vagy ha az MCPD-irányelv 4. cikkében foglaltak szerint „az ilyen közepes tüzelőberendezésekből származó füstgázok kibocsátása az illetékes hatóság megítélése szerint – műszaki és gazdasági tényezőket figyelembe véve – történhetne közös kéményen keresztül”. Ez a megközelítés némiképpen igazodik a nagy tüzelőberendezések létesítményrészeinek fogalommeghatározásához és az azokra vonatkozó jelentéstételhez, de figyelembe kell venni az egyes tevékenységeket meghatározó különböző kapacitási küszöbértékeket (azaz a 20–50 MW közötti vagy az 50 MW feletti bemenő hőteljesítményt). Az MCPD-irányelvben nem szerepel a „létesítmény” fogalommeghatározása, az üzemeltető fogalommeghatározása azonban megegyezik az IEPR-rendeletben szereplő fogalommeghatározással. Következésképpen az üzemek meghatározásához az üzemeltető felelősségi köreit – az üzem fogalma hatályának meghatározásához e dokumentumban használt formában – kell alkalmazni, és ezért ezek határozzák meg az üzemek létesítményeit.

Az IEPR-rendelet szerinti jelentéstételhez a közepes tüzelőberendezések esetében jellemzően közvetlen kapcsolat áll fenn az üzem és a létesítmény között. Egy közepes tüzelőberendezésnek azonban több olyan létesítményrésze is lehet, amelyet be kell jelenteni az ipari telephelyek uniós nyilvántartásába.

5.7.2. *Földfelszín alatti bányászat és kapcsolódó tevékenységek, beleértve a nyersolaj vagy földgáz szárazföldi vagy tengeri kitermelését (amennyiben az nem tartozik az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá)*

Az iránymutatás e fejezete azokra a létesítményekre vonatkozik, amelyek nem tartoznak az IED-irányelv 3.6. tevékenységének hatálya alá.

Az üzemeltető alapján a földfelszín alatti bányászat és a kapcsolódó tevékenységek esetében jellemzően közvetlen kapcsolat áll fenn az üzem és a létesítmény között. Kivételt az jelenthetne, ha egynél több – például különböző anyagok kitermelésére használt – bánya lenne egymás közvetlen közelében, és ezeket a bányákat ugyanaz a vállalat üzemeltetné. Mivel nincs műszaki kapcsolat a két bánya között, ez a helyzet úgy tekinthető, hogy egy üzem két létesítményt foglal magában.

A kőolaj- és földgázipari műveletek esetében általában közvetlen kapcsolat áll fenn az üzem és a létesítmény között. Egyetlen létesítménynek tekintendő egy olyan kőolaj- és földgázmező, amelyen számos, ugyanazon vállalat által üzemeltetett kút vagy platform működik. Ez azt feltételezi, hogy műszaki kapcsolat áll fenn ott, ahol a kutak: i. közös infrastruktúrával (például csővezetékekkel, feldolgozó üzemekkel, tárolótartályokkal, fáklyázási rendszerekkel) rendelkeznek, ii. egyetlen egységként üzemelnek, ugyanazon üzemeltető felügyelete mellett, és iii. funkcionálisan függnek egymástól (azaz az egyik kút üzemeltetése befolyásolja egy másik kút kibocsátási profilját). Több üzemeltető esetén úgy tekinthető, hogy a kőolaj- és földgázmező által meghatározott telephely több üzemmel rendelkezik. Ha azonban nincs műszaki kapcsolat a különböző kutak között, akkor azok különböző létesítményeknek tekinthetők. Mint mindig, az illetékes hatóság feladata a műszaki kapcsolat fennállásának megállapítása.

5.7.3. *Külszíni bányászat és külfejtés (amennyiben az nem tartozik az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá, és amennyiben a tényleges fejtés alatt álló terület 25 hektár)*

Ez az iránymutatás azokra a létesítményekre vonatkozik, amelyek nem tartoznak az IED-irányelv szerinti 3.6. tevékenység hatálya alá.

A bányászat és a kapcsolódó tevékenységek esetében jellemzően közvetlen kapcsolat áll fenn az üzem és az egyéb műveletek között. Ez alól kivételt képezne, ha egy üzemnek egynél több olyan vájata lenne, amely különböző anyagtípusokat termel ki, vagy ha egy üzem egy adott ásvány esetében eredetileg egy kitermelési területre (például kőfejtő), egy másik ásvány esetében pedig egy másik kitermelési területre szakosodott. Megjegyzendő, hogy az IED-irányelv szerinti új, 3.6. tevékenység meghatározása a következő: „A következő ércek ipari méretű kitermelése, beleértve a helyszíni kezelési műveleteket, mint például szétzúzás, méretellenőrzés, dúsítás és feljavítás: bauxit, króm, kobalt, réz, arany, vas, ólom, lítium, mangán, nikkel, palládium, platina, ón, volfrám és cink”. Ha az illetékes hatóságok olyan kritériumrendszert dolgoznak ki az IED-irányelv szerinti 3.6. tevékenység hatályának és korlátainak meghatározására, amely alkalmazható lehet az I. melléklet hatályán kívül eső, földfelszín alatti bányászatra és külszíni bányászatra, ezek a kritériumok – a következetesség érdekében – az IED-irányelv hatályán kívül eső bányákra is alkalmazhatók lehetnek.

Egy tipikus kőfejtési művelet során végzett tevékenységek közé tartozik a fúrással és robbantással végzett kőzetlazítás. A kőfejtő az IEPR-rendelet szerinti létesítmény, elsődleges tevékenysége a külszíni bányászat és a külfejtés (amennyiben nem tartozik az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá), azaz az IEPR-rendelet szerinti 5. tevékenység hatálya alá tartozik. A telephelyen gyakran található zúzóüzem, amely lehet helyhez kötött vagy mobil. A helyhez kötött zúzóüzem a létesítmény részének minősülne, és a kibocsátásait be kellene jelenteni (lásd: 5.13. ábra).

Ezenfelül a telephely rendelkezhet olyan energiaforrással, például égetőegységgel, amely villamos energiát szolgáltat az üzemben végzett különböző tevékenységekhez. Ha ez az égetőmű az IEPR-rendelet szerinti tevékenységnek minősül (például közepes tüzelőberendezés), akkor különálló ([15]) IEPR-létesítménynek minősülne (ahogyan az 5.14. ábra szemlélteti).

Nyilvánvaló, hogy amennyiben az erőművet egy másik üzemeltető üzemeltetné, az egy második üzem lenne, amely egy létesítménnyel rendelkezne. Ha az erőmű 50 MW-nál nagyobb teljesítményű lenne, akkor az 1.1. pont szerinti tevékenységként lenne besorolva (*Tüzelőanyagok égetése legalább 50 MW teljes névleges bemenő hőteljesítménnyel rendelkező létesítményekben*). Alternatív megoldásként, ha az erőmű teljesítménye 20 MW alatt lenne, akkor az IEPR-rendelet hatályán kívül esne.

5.13. ábra

Egy tipikus kőfejtési művelet sematikus ábrája

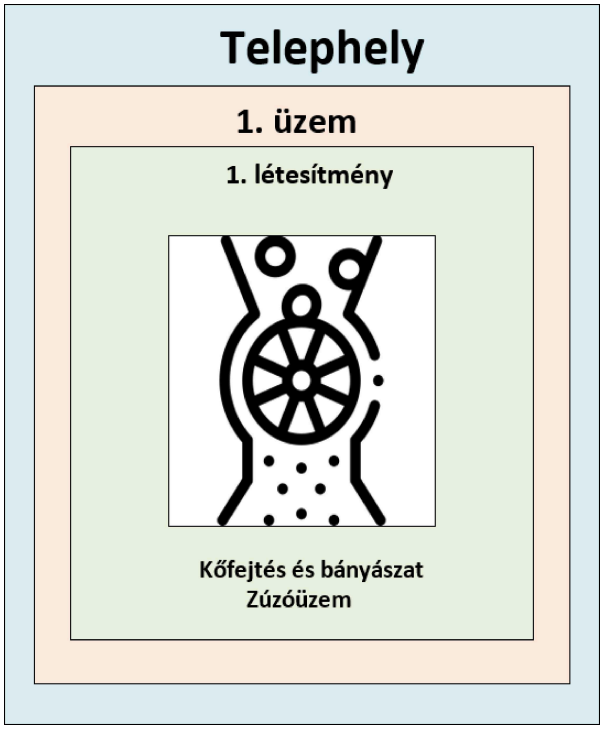

* Az 5.13. ábra szerinti ikon kizárólag szemléltetési célt szolgál.

([15]) Az IEPR-rendelet alapján bejelentendő közepes tüzelőberendezések meghatározása a következő: „A (EU) 2015/2193 irányelv 2. cikkében említett tevékenységek (amennyiben azok nem tartoznak a 2010/75/EU irányelv I. mellékletének hatálya alá). […] Legalább 20 MW, de 50 MW-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések”. A közepes tüzelőberendezéseket nem kell bejelenteni, ha azok az IED-irányelv I. mellékletének hatálya alá tartoznak. Ha azonban az IED-irányelv hatályán kívül eső tevékenység energiaforrásáról van szó (mint az 5.7.3. szakaszban), azokat ilyenként kell bejelenteni, amennyiben a névleges bemenő hőteljesítményük 20–50 MW közötti.

Előfordulhat, hogy a telephely magában foglal egy nem veszélyes hulladék tárolására szolgáló egységet is a telephely különböző tevékenységeiből származó hulladék gyűjtésére (lásd az 5.14. ábrát), ez azonban nem minősül az IEPR-rendelet hatálya alá tartozó tevékenységnek, és ezért nem minősül különálló létesítménynek. Ha azonban a hulladéktároló egység veszélyes hulladékok, például hulladékolajok gyűjtésére szolgálna, és legalább 50 tonna kapacitással rendelkezne, az IED-irányelv szerinti 5.5. tevékenység hatálya alá tartozna, és az IEPR-rendelet szerinti jelentéstétel céljából különálló létesítményt képezne, kivéve, ha az ásványinyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről szóló 2006/21/EK irányelv hatálya alá tartozna.

5.14. ábra

Egy erőművel és egy nem veszélyes anyagok tárolására szolgáló egységgel rendelkező tipikus kőfejtő sematikus ábrázolása

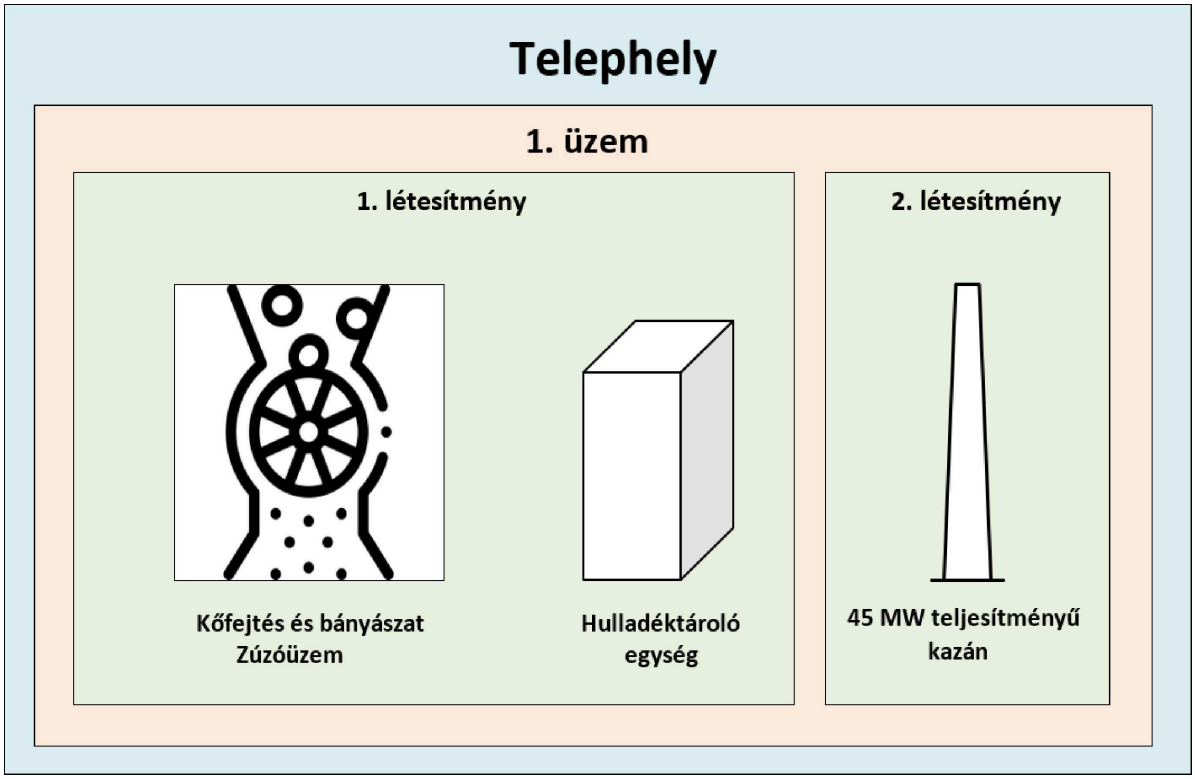

Az 5.15. ábra egy olyan összetett külszíni bányászati műveletet szemléltet, amelyben négy különböző üzemeltető és ennélfogva négy üzem érintett. Az 1. üzem az „A” vállalat által üzemeltetett két üzemből áll, amelyek egy létesítményt alkotnak. A 2. üzemben négy, műszakilag összekapcsolt egység található, amelyeket „B” vállalkozás üzemelteti. A 3. üzem egy önállóan üzemeltetett műszaki egységgel rendelkezik, amelyet „C társaság” kezel. A 4. üzem három létesítménnyel rendelkezik (amelynek egységei között nincs műszaki kapcsolat), és azokat „D” vállalat üzemelteti.

Ezenfelül előfordulhat, hogy a telephelyen különböző mobil berendezéseket használnak, amelyek különböző időpontokban üzemelnek a különböző üzemekben. Mivel azonban mobil egységekről van szó, azok kibocsátását egyik konkrét létesítményre vonatkozó jelentéstétel során sem kell közölni.

5.15. ábra

Összetett külszíni bányászati műveletre vonatkozó példa

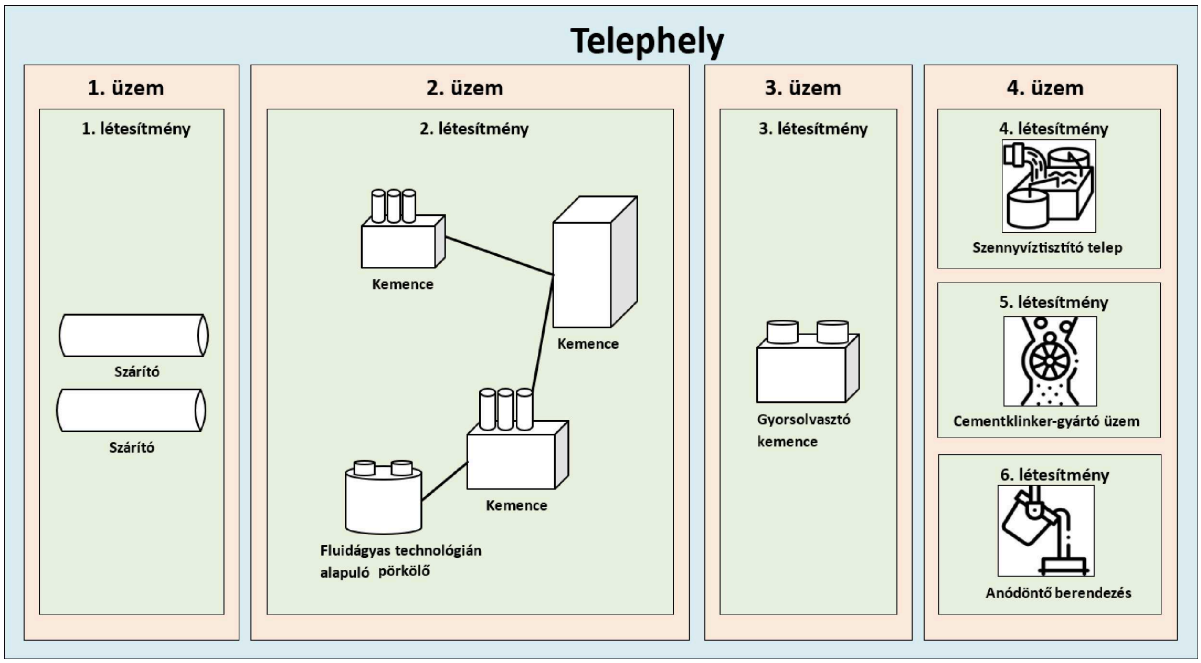

5.7.4. *Települési szennyvíztisztító telepek (legalább 100 000 lakosegyenérték kapacitással)*

A települési szennyvíztisztító telepek esetében jellemzően közvetlen kapcsolat áll fenn az üzem és a létesítmény között. Az iszap vagy csurgalékvíz fogadását és kezelését végző, különálló, de kapcsolódó hulladékkezelési műveletet azonban ugyanaz a vállalat végezhetné, és a művelet helyszíne ugyanaz az üzem lehetne. Ebben az esetben az üzemben két vagy több létesítmény lenne.

Amennyiben egy ipari létesítmény üzemeltetőjének települési szennyvíztisztító telep van a tulajdonában (vagy ha a szennyvíztisztító telep az önkormányzat települési szennyvíztisztító telepeként is működik), ajánlatos lenne ezt két különböző létesítményként bejelenteni. Az ipari létesítménynek ezt követően be kell jelentenie a települési szennyvíztisztító telepre történő közvetett kibocsátást (szennyezőanyag-elszállítást) (amennyiben az elszállított mennyiség meghaladja az IEPR-rendelet II. mellékletében meghatározott küszöbértékeket).

5.7.5. *500 tonna éves termelési kapacitás feletti takarmányalapú akvakultúra*

Az üzemek meghatározásához az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartásról szóló rendelet szerinti jelentéstétel keretében alkalmazott elvvel megegyező elv alkalmazandó (lásd a 4.2. szakaszt). Az akvakultúra-létesítményekben általában több rekesz, futómedence vagy tartály található, amelyeket ugyanaz az üzemeltető kezel. Elvárás, hogy bizonyos földrajzi közelség legyen a létesítmények között, amelyeket ugyanazon üzemnek kell tekinteni. Ez lehet például ugyanazon sziget melletti öbölben elhelyezett több ketrec, ha azok ugyanazon üzemeltető ketrecei. Egy szigetcsoport egy helyre összpontosuló különböző kis szigeteinek partvonala mentén, különböző helyszíneken lévő ketrecek szintén egy üzemnek minősülnének, ha ugyanaz lenne az üzemeltetőjük.

E tevékenység meghatározásakor a kapacitási küszöbérték a létesítmény szintjére vonatkozik. Ezért az egy üzemen belüli létesítmények számának meghatározásakor körültekintően kell eljárni annak elkerülése érdekében, hogy a létesítmény kapacitása szándékolatlanul az IEPR-rendelet I. mellékletében meghatározott kapacitási küszöbérték alá csökkenjen. A „műszaki kapcsolat” meghatározása ezért fontos (lásd a 4.1. szakaszt). Egy tengeri akvakultúra-létesítményben a műszaki kapcsolat azt jelenti, hogy több ketrec, rekesz vagy egység fizikai vagy funkcionális összeköttetésben áll, például közös infrastruktúra (etetés, vízrendszerek, nyomon követés) vagy logisztika (például takarmánytároláshoz, kémiai kezeléshez, begyűjtéshez és hulladék-eltávolításhoz kialakított központi hely) révén, és azokat egyetlen termelési műveletként kezelik.

Bár a különböző vízi fajok különböző környezeti aggályokat vethetnek fel, a jelenlétük önmagában nem érvényes indok ugyanazon üzem több létesítményre való felosztására, mivel e tevékenység leírása nem fajfüggő. Az akvakultúra-tevékenység során felmerülhetnek olyan esetek, amikor egy vállalat egy rekeszkészlet tulajdonosa, de néhány rekeszt (ideiglenesen) megoszt egy másik vállalattal/üzemeltetővel. Ebben az esetben a rekeszkészlet – a rekeszek tulajdonjoga alapján – egy üzemnek tekintendő. A tulajdonos lenne felelős a rekeszét (rekeszeit) használó összes üzemeltető kibocsátásának bejelentésért. Kérjük, vegye figyelembe, hogy a „tulajdonos” kifejezés e kontextusban történő használata

kivételt képez az „üzemeltető” kifejezés ezen iránymutatáson belüli általános használata alól. Olyan helyzetben, amikor az illetékes hatóság úgy dönt, hogy – az IEPR-rendelet 6. cikkének (9) bekezdése alapján – az üzemeltető nevében számszerűsíti a kibocsátásokat, az üzemeltetőnek nem szükséges ezt magának megtennie, és nem szükséges bejelentenie az illetékes hatóságoknak.

Az 5.16. ábra egy olyan forgatókönyvet mutat be, amelyben két üzemeltető eltérő számú halrekesszel rendelkező gazdaságot irányít. Ezeket a rekeszeket jellemzően egymáshoz rögzítik, ezzel olyan műszaki kapcsolatot hoznak létre, amely az akvakultúra-ágazatban gazdaságnak minősül. Ezzel szemben az 5.17. ábra némileg eltérő forgatókönyvet mutat be, amelyben az 1. és a 2. létesítmény ugyanazon vállalat tulajdonában van, de azokban más vállalatokhoz tartozó halak is elhelyezhetők. Ahogyan a fentiekben kifejtésre került, ezek a létesítmények a tulajdonjog alapján egyetlen üzemhez (az 1. üzemhez) tartoznak. Az 5.17. ábra egy nagy haltartályt mutat be, amelyet egy másik vállalat üzemeltet, de amely különálló üzemet képez.

5.16. ábra

Két üzemeltetővel rendelkező tengerihal-gazdaságra vonatkozó példa

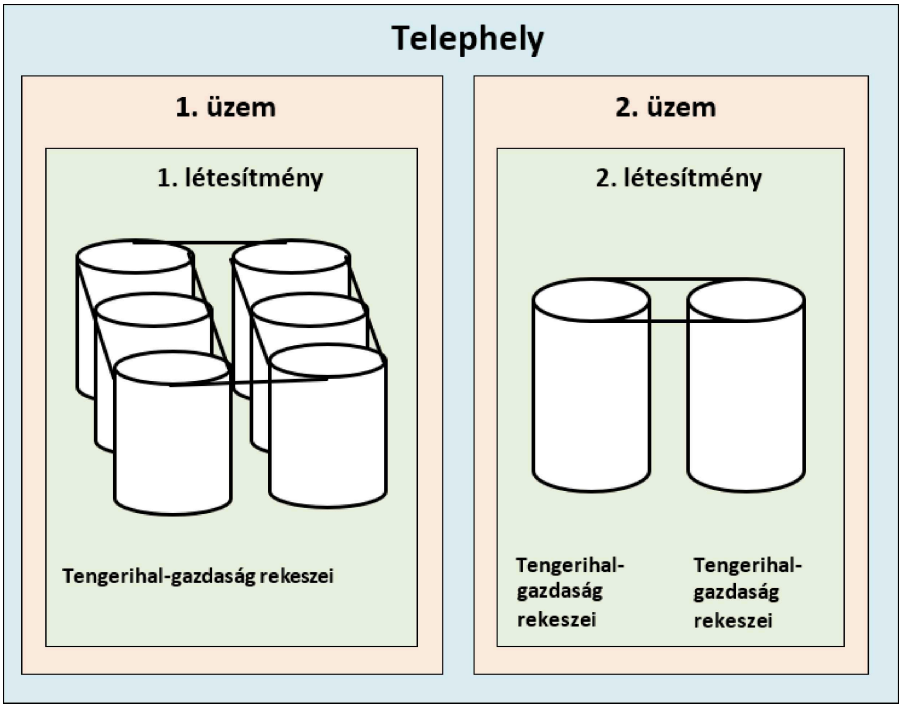

5.17. ábra

Egynél több üzemeltetővel rendelkező tengerihal-gazdaságra vonatkozó példa

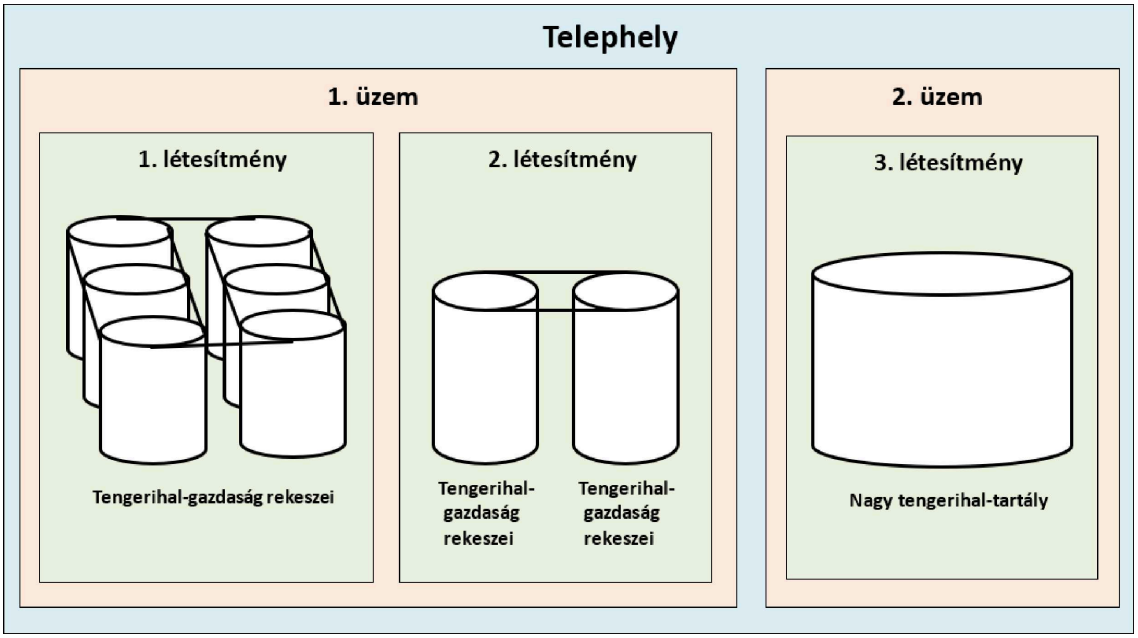

5.7.6. *Hajók építésére és/vagy bontására, valamint hajók festésére és a festék hajókról történő eltávolítására szolgáló, legalább 100 m hosszú hajókra méretezett kapacitású létesítmények*

Ez a tevékenység (az IEPR-rendelet szerinti 8. tevékenység) nagyon különböző folyamatokra terjed ki (pl. építés, bontás, festés vagy festék eltávolítása). Az esetek többségében egy létesítmény e folyamatok közül csak egyet hajt végre. Ez jellemzően közvetlen kapcsolatot eredményez az üzem és a létesítmény között e tevékenység esetében. Ugyanazon üzemeltető tulajdonában lévő, nagyon nagy komplexumnak azonban lehetnek különböző részlegei e tevékenységek mindegyikére (például egy hajóépítésre szakosodott részleg és egy másik, hajófestésre szakosodott részleg; mindkét részleg legalább 100 m hosszú hajókra szakosodott). Ebben az esetben az üzemben található két létesítményt kell bejelenteni, mivel a környezeti hatások eltérőek, és a folyamatok nem kapcsolódnak egymáshoz.

5.7.7. *Ipari méretű hidrogéngyártás céljából végzett vízelektrolízis– az IED-irányelv I. mellékletének hatályán kívül eső létesítmények*

Ez a tevékenység azokra a vízelektrolízist végző létesítményekre terjed ki, amelyek nem tartoznak az IED-irányelv 6.6. tevékenységének hatálya alá (amelynek meghatározása a következő: „Vízelektrolízis hidrogéngyártás céljára 50 tonna/nap gyártási kapacitás felett”). Az illetékes hatóságoknak ugyanazokat a kritériumokat kell alkalmazniuk a létesítmények meghatározására, mint a 6.6. tevékenység hatálya alá tartozó létesítményeknél, mert ugyanarról a tevékenységről van szó, de a kapacitási küszöbértékük különbözik.

6. KÖVETKEZTETÉS

Ez az iránymutatás részletes tájékoztatást nyújt arról, hogy az adatszolgáltatóknak hogyan kell azonosítaniuk és bejelenteniük az IEPR-rendelet szerinti telephelyeket, üzemeket és létesítményeket. A dokumentum kiemeli az IEPR-rendelet és az IED-irányelv szerint előírt, az INSPIRE-rendeleten alapuló hierarchikus jelentéstételi struktúrát, amelynek célja, hogy megkönnyítse a tér- és környezeti adatok szakpolitikai döntéshozatalba való beépítését.

Az iránymutatás elmagyarázza a telephelyek, az üzemek és a létesítmények közötti különbségeket és összefüggéseket, többek között a műszaki egységek, a helyhez kötött létesítmények és a közvetlenül kapcsolódó tevékenységek azonosítására vonatkozó kritériumokat. Kitér arra is, hogy bonyolult kérdés annak meghatározása, hogy – a műszaki kapcsolatok és az üzemeltetési függőségek alapján – több létesítmény mikor tekintendő egyetlen üzem részének.

Az ipari telephelyek uniós nyilvántartásában található 2022. évi adatkészletek elemzéséből az derül ki, hogy az üzemek többsége közvetlen kapcsolatban áll a létesítményekkel, de vannak különbségek a tagállamok között.

Az összetett helyzetek eseti mérlegelést igényelnek, és szükségessé tehetik az illetékes hatóság engedélyeket fogalmazó munkatársainak az Európai Környezetvédelmi Ügynökséggel vagy a Bizottsággal való egyeztetését. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség ipari információs szolgálatával az industry.helpdesk@eea.europa.eu címen lehet felvenni a kapcsolatot.